



Lausuntoyhteenvedo – luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle työttömyysturvaa, julkisia työvoima- ja yrityspalveluja sekä palkkaturvaa koskevien lakien muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi

Sisällys

1. Lausuntoyhteenvedo	3
Esitysluonnoksen tausta.....	3
Lausuntopyyntö ja lausunnonantajat.	3
Lausunnonantajien huomiot esityksestä ja jatkotoimet	4
2. Lausunnonantajien lausunnot (käänteisessä saapumisjärjestyksessä).....	5
Työttömien Keskusjärjestö ry.....	5
Hämeen TE-toimisto.....	9
Uudenmaan TE-toimisto.....	11
Iin kunta	15
Opetus- ja kulttuuriministeriö.....	17
Pohjois-Karjalan TE-toimisto.....	19
Kuhmon kaupunki	20
Kaakkois-Suomen TE-toimisto	21
Kuopion kaupunki / työllisyyspalvelu	23
Tampereen kaupunki	25
KEHA-keskus.....	28
Pirkanmaan TE-toimisto.....	30
STTK ry	33
Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö ry.....	35
SAK ry.....	36
Uudenmaan ELY	38
Vantaan kaupunki/sihteeristö	41

Keski-Suomen TE-toimisto	44
Isojoen kunta.....	46
Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto.....	48
Kainuun TE-toimisto	53
Opetushallitus	54
Kangasniemen kunta.....	55
Teuvan kunta	58
Kauhajoen kaupunki	60
Oulun kaupunki	62
Kaustisen kunta.....	64
Kansaneläkelaitos KELA	65
Jyväskylän kaupunki.....	67
Sosiaali- ja terveysministeriö.....	71
Ålands landskapsregering - Ahvenanmaan maakunnan hallitus	72
Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet AMS	76

1. Lausuntoyhteenveto

Esitysluonnoksen tausta

Laadittavassa hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työttömyysturvalakia, julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettua lakia, työvoimapalveluiden järjestämisestä annettua lakia, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annettua lakia, palkkaturvalakia, merimiesten palkkaturvalakia ja työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettua lakia.

Lakeihin tehtäisiin vähäisinä pidettäviä muutoksia. Muutoksilla korjattaisiin, tarkennettaisiin ja selkeytettäisiin eräitä mainittujen lakien säännöksiä niiden soveltamisessa esiin tulleiden havaintojen perusteella.

Edellä mainitut vähäisissä pidettävät muutokset liittyvät pätevään syyhyn jättää toteuttamatta työllistymissuunnitelmaa, työllistymistä edistävän palvelun ajalta maksettavaan työttömyysetuuteen, työttömän määritelmään, työnhakuvelvollisuuden asettamatta jättämiseen, työvoimakoulutusta koskevassa säännöksessä säädettyyn pykäläviittaukseen, työttömyysetuudella tuettua opiskelua koskevien tietojen toimittamiseen työ- ja elinkeinotoimistolle, viranomaisen tiedonsaantioikeuteen, asiakastietojen käsittelyyn työ- ja elinkeinotoimistossa ja työllistymistä edistävässä monialaisessa yhteispalvelussa, toimivaltaan antaa vuorottelukorvausta koskevia työvoimapolitiittisia lausuntoja sekä eräiden palkkaturvaan liittyvien tehtävien hoitamiseen Ahvenanmaan maakunnassa.

Työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettua lakia muutettaisiin lisäksi siten, että työ- ja elinkeinotoimistolla olisi nykyistä laajempi toimivalta antaa tarvittaessa työvoimapolitiittisia lausuntoja kunnan asiakkaana olevan työnhakijan oikeudesta saada työttömyysetuutta. Tällä muutoksella pyritään sujuvoittamaan ja nopeuttamaan työnhakijan työttömyysturva-asian käsittelemistä.

Ehdotettavat lait on tarkoitettu tulemaan voimaan syksyllä 2023. Palkkaturvalakiin ja merimiesten palkkaturvalakiin ehdotetut muutokset on kuitenkin tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2025.

Lausuntopyyntö ja lausunnonantajat.

Työ- ja elinkeinoministeriö pyysi 9.5.2023 lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi (lausuntopalvelu.fi: diaarinumero VN/10847/2023; Hankeikkunassa: TEM022:00/2023). Asian lausuntoaika oli 9.5.–16.6.2023. Esitysluonnos oli saatavilla julkishallinnon lausuntopalvelussa (lausuntopalvelu.fi), jossa lausuntoja voivat antaa kaikki organisaatiot ja kansalaiset. Lausunnon voi jättää myös työ- ja elinkeinoministeriön kirjaamoon. Esityksestä pyydettiin täydentävästi lausuntoa palkkaturvalain 10 §:n ja merimiesten palkkaturvalain 9 §:n muuttamista koskevia ehdotuksia koskien 25.5.2023 Vahva-järjestelmästä lähteneellä lausuntopyynnöllä, jonka lausuntoaika päättyi 16.6.2023.

Lausuntopyyntö lähetettiin 154 taholle ja täydentävä lausuntopyyntö 15 taholle eli yhteensä 169 eri taholle. Asiassa saatiin yhteensä 36 lausuntoa. Lausuntopalvelun kautta lausuntonsa antoi 34 vastaajaa. Lisäksi lausuntoja toimitettiin ministeriön kirjaamoon. Ei lausuttavaa -sisältöisen lausunnon antoi viisi vastaajaa. Lausunnon antoivat seuraavat tahot: Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet AMS, Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Hämeen TE-toimisto. Iin kunta, Isojoen kunta, Jyväskylän kaupunki, Kaakkois-Suomen TE-toimisto, Kainuun TE-toimisto, Kangasniemen kunta, Kansaneläkelaitos KELA, Kauhajoen kaupunki, Kaustisen kunta, KEHA-keskus, Keski-Suomen TE-toimisto, Kuhmon kaupunki, Kuopion kaupunki, Opetus- ja kulttuuriministeriö, Opetushallitus, Oulun kaupunki, Parkanon kaupunki, Pirkanmaan TE-toimisto, Pohjois-Karjalan TE-toimisto, Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto, SAK ry, Sosiaali- ja terveysministeriö, STTK ry, Suomen Yrittäjät ry, Tampereen kaupunki, Teuvan kunta, Tietosuojavaltuutetun toimisto, Työttömien Keskusjärjestö ry, Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö ry, Uudenmaan ELY-keskus, Uudenmaan TE-toimisto, Vantaan kaupunki ja, Ahvenanmaan maakuntahallitus.

Lausunnonantajien huomiot esityksestä ja jatkotoimet

Lausunnon antaneet tahot kannattivat pääosin esitettyjä muutoksia ja pitivät niitä esityksen tavoitteiden mukaisina. Saatujen lausuntojen perusteella esityksen perusteluja tarkennettiin. Lisäksi esitykseen lisättiin julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 12 luvun 6 §:n muutos ja mainitun lain 13 luvun 2 §:n 1 momentin 8 kohtaan luonnosteltua säännöstä täydennettiin. Saatujen lausuntojen perusteella täydennettiin myös työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain 14 a §:ään esitettyä muutosta.

Jotkut lausunnonantajat esittivät olennaisesti laajempien muutosten tekemistä. Valmisteltava hallituksen esityksen lainsäädäntöä ainoastaan korjaavan ja tarkentavan luonteen takia tämänkaltaisia muutosesityksiä ei ole huomioitu.

Lausunnoissa esitettiin myös sitä, että kehittämis- ja hallintokeskuksella tulisi vuoden 2025 alusta lukien olla vastaavan laajuinen toimivalta antaa työvoimapolitiittisia lausuntoja kuin nyt on tarkoitus esittää työ- ja elinkeinotoimistolle työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettuun lakiin tehtävässä muutoksessa. Käytännössä lausunnoissa ehdotettu muutos tarkoittaisi työttömyysturvalain muuttamista. Lausunnoissa ehdotettua muutosta ei ole sisällytetty hallituksen esitykseen, koska toimivallan laajentaminen on tarkoitettu tilapäiseksi toimenpiteeksi, ja itse asia (työttömyysturva-asioiden tarpeeton siirtäminen) pyritään ratkaisemaan muilla keinoilla. Tämä johtuu siitä, että yksittäisen työnhakijan näkökulmasta asian siirtämisestä aiheutuu aina tarpeetonta viivettä, ja lainsäädännön keinoin voidaan vaikuttaa vain lähinnä siihen, ettei viive kasva entisestään asian takaisin siirtämisen johdosta.

Tähän lausuntoyhteenvetoon on koottu saadut lausunnot. Koosteessa ei ole vastauksia, joiden sisältönä oli ”Ei lausuttavaa” tai ”Ei huomautettavaa”.

2. Lausunnonantajien lausunnot (käänteisessä saapumisjärjestyksessä)

Työttömien Keskusjärjestö ry

Lausunto

16.06.2023

Asia: VN/10847/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työttömyysturvaa ja julkisia työvoima- ja yrityspalveluja koskevien lakien muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

1) Lausuttavaa luonnoksen työttömyysturvalakia koskevista muutosesityksistä?

Yleisesti ottaen Työttömien Keskusjärjestö toteaa, että koko palkkatukijakso on luonteeltaan sellainen, että sen aikana yhdistyksissä tuetaan työnhaussa avoimille työmarkkinoille. Tässä mielessä viimeisen kuukauden ”tarkkailujakso” on tarpeeton. Tietysti on hyvä, että myös viranomaisilta saa tukea työnhakuun. Työvoimapolitiittiset sanktiot ovat kuitenkin kohtuuttomat, koska palkkatukityön aikana ihminen on töissä – ei työttömänä.

Mikäli sanktion uhalla toteutettaisiin työnhakua myös palkkatukijakson aikana, on aiheellista kysyä, voiko palkkatukityöntekijä, käyttää työaikaan työhakemusten tekemiseen? Pitäisikö tätä asetuksessa enemmän tähdentää? Nyt oletetaan, että työnhakija laittaa itsensä likoon sekä työnhaussa, että työnteossa. Tämä voi olla osalle palkkatukityöntekijöistä kovakin vaatimus. Työkunto ei välttämättä ole 100 % tikissä palkkatukijaksonkaan lopussa. Palkkatuellaan lähtökohtaisesti kompensoidaan alentunutta työtehoa.

Lakiehdotus vaikuttaa johdonmukaiselta lain tarkentamiselta, mutta käytännössä sanktioiden toteuttaminen kesken tai palkkatukijakson jälkeen johtanee hankaliin tilanteisiin työnhakijan ja ehkä myös työnantajan kannalta. Palkkatukijakson viimeisenä kk tarkoituksenmukaisempaan olisi käynnistää keskustelu työnhakemisesta ilman velvoitetta hakea 0-4 työpaikkaa, ja soveltaa työttömyysturvalainsäädäntöä vasta, kun työnhakija on työttömyysturvalla. Muutoin työn ja työttömyyden välinen ero menee yhä sekavammaksi ja tällä voi olla arvaamattomia vaikutuksia palkkatukijärjestelmän toimivuuden ja legitimitetin kannalta. Heikkeneekö luottamus työnantajan ja työntekijän kesken?

Milloin tässä ehdotetussa uudistuksessa sanktio työpaikkojen hakematta jättämisestä astuisi voimaan, jos palkkatukityön aikana ei olisi haettu suunnitelman mukaisesti töitä? Vaikuttaisiko sanktio esimerkiksi maksettuun palkkatukeen? Joutuuko palkkatukea maksanut työnantaja hankalaan tilanteeseen, jos työnhakija, ei noudata työllistymissuunnitelmaan kirjattua velvollisuuttaan? Eli maksetaanko työnantajalle kuuluva palkkatuki normaalisti palkkatuettuun työnhakijaan kohdistuneesta sanktiopäätöksestä huolimatta? Onko työnantaja velvollinen maksamaan alennettua palkkaa työntekijälle, jos sanktio syntyy?

Työntekijän kannalta olisi myös omituista, mikäli sanktio astuisi voimaan kesken palkkatuetun työn. Olisiko tämä edes työehtosopimusten kannalta oikein tai mahdollista? Palkkatuettu työ mielletään normaaliksi työsuhteeksi ja käytännössä onkin sitä.

Kuinka pitkään työvoimapolitiittinen sanktio on voimassa, mikäli työnhakija saa töitä ennen kuin palkkatukijakso loppuu ja sanktion on esimerkiksi tarkoitus astua voimaan vasta, kun palkkatukijakso on päättynyt? Milloin sanktion siis katsotaan vanhentuneen?

Miten työttömäksi jäävä työnhakija pärjää taloudellisesti, mikäli sanktio astuu voimaan palkkatukijakson jälkeen ja henkilö jää työttömäksi? Oikeus toimeentulotukeen voi olla hankala saada, mikäli on joitain rästissä olevia palkkoja tulossa tai vasta tullut tilille. Työnhakijan kannalta palkkatuettu työ on yleensä niin matalapalkkaista, että säästöjä ei useimmiten kerry. Heti työttömäksi jäätyään toimeentulotukeen tukeutuminen voi käynnistää heti alkuun byrokratialoukun, jossa työtön työnhakija on kolmen tuen työmarkkinatuen, asumistuen ja toimeentulotuen varassa. Ehkäpä tältä byrokratialoukulta vältyttäisiin, mikäli sanktioita ei tulisi.

10) Muuta lausuttavaa?

Onko uuden pohjoismaisen työvoimapalvelun aikana syntynyt enemmän tilanteita, joissa työttömällä ja virkailijalla on aivan eri käsitys siitä mitä työllistymissuunnitelmassa on sovittu? Aiemmissa työnhakusuunnitelmissa on puhuttu asiakkaan kanssa sopimisesta. Nyt laki velvoittaa sanelevasti työllistymissuunnitelman hyväksymisestä - ei sopimisesta. Työ- ja elinkeinotoimiston on varmistuttava, että työnhakija "ymmärtää suunnitelman". Muuta vaatimusta ei TE-toimistolle ole, kuin että asiakas ymmärtää mitä hänelle sanellaan.

Alla lainaus nykyisestä laista:

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2012/20120916#L2P12>

Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta 916/2012 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX[®]

Finlex[®] on oikeusministeriön omistama oikeudellisen aineiston julkinen ja maksuton Internet-palvelu.

www.finlex.fi

12 § (30.12.2021/1379)

Työllistymissuunnitelman sisältö

Työllistymissuunnitelmaan sisällytetään työnhakuvelvollisuus ja muita työnhakuun tai yritystoiminnan kehittämiseen liittyviä toimia, joiden tavoitteena on työnhakijan nopea työllistyminen avoimille työmarkkinoille. Lisäksi työllistymissuunnitelmaan sisällytetään tarvittaessa

työnhakijan palvelutarpeen mukaisia julkisia työvoima- ja yrityspalveluja sekä muita työnhakijan osaamista, työmarkkinavalmiuksia sekä työ- ja toimintakykyä lisääviä palveluja ja työnhakuun tai yritystoiminnan kehittämiseen sekä työllistymiseen vaikuttavan työ- ja toimintakyvyn tai terveydentilan selvittämiseen liittyviä toimia. Tarvittaessa työllistymissuunnitelmaan sisällytetään työ- ja elinkeinotoimiston päätös siitä, täyttääkö henkilö Työkanava Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain (242/2022) 4 §:n mukaiset edellytykset yhtiöön työllistämiseksi. (1.4.2022/244)

Työllistymissuunnitelmassa on sovittava suunnitelman toteuttamisen seurannasta ja määräajasta, jonka kuluessa työnhakijan on ilmoitettava suunnitelman toteuttamisesta. Jos työ- ja elinkeinotoimisto edellyttää työnhakijan oman ilmoituksen lisäksi muuta selvitystä suunnitelman toteuttamisesta, tämä on kirjattava suunnitelmaan.

Työ- ja elinkeinoviranomainen ja työnhakija hyväksyvät työllistymissuunnitelman. Suunnitelman rakenteesta, hyväksymisestä ja arkistoinnista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Tässä ote valtioneuvoston asetuksesta:

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2022/20220309>

Valtioneuvoston asetus julkisesta työvoima- ja... 309/2022 - Säädökset alkuperäisinä - FINLEX[®]

Finlex[®] on oikeusministeriön omistama oikeudellisen aineiston julkinen ja maksuton Internet-palvelu.

www.finlex.fi

"5 §

Työllistymissuunnitelman ja sitä korvaavan suunnitelman hyväksyminen ja arkistointi

Suunnitelman osapuolet hyväksyvät työllistymissuunnitelman tai sitä korvaavan suunnitelman toimintasuunnitelmaosion.

Työnhakija hyväksyy suunnitelman sähköisesti siihen tarkoitettussa verkkopalvelussa tai allekirjoittamalla suunnitelman. Jos suunnitelma hyväksytään allekirjoittamalla, allekirjoitettu suunnitelma annetaan työnhakijalle. Työ- ja elinkeinotoimisto voi edellyttää myös muuta tapaa, jolla työnhakija hyväksyy suunnitelman. Työ- ja elinkeinotoimiston on tällöin varmistuttava siitä, että työnhakija ymmärtää suunnitelman sisällön ja merkityksen, ja hyväksytty suunnitelma on toimitettava työnhakijan saataville verkkopalveluun tai muulla soveltuvalla tavalla.

Työ- ja elinkeinotoimiston kappale hyväksytään ja arkistoidaan sähköisesti työ- ja elinkeinotoimiston asiakastietojärjestelmään. Jos työnhakija hyväksyy suunnitelman muulla tavalla kuin verkkopalvelussa tai allekirjoittamalla, hyväksymisestä on tehtävä merkintä asiakastietojärjestelmään. Jos kunnan edustaja on osallistunut suunnitelman laatimiseen, kunnalla on pyynnöstä oikeus saada kopio suunnitelmasta."

Alla on esimerkki vanhemmasta työnhakusuunnitelman muotoilusta, jossa työnhakusuunnitelmasta sovitaan:

Työttömyysturvalaki 1997

2 a luku

Yhteistyö työttömän työnhakija-asiakkaan kanssa

10 c §

Oikeus työnhakusuunnitelmaan

Työttömällä työnhakijalla on oikeus yhteistyössä työvoimatoimiston kanssa laadittavaan työnhakusuunnitelmaan. Työnhakusuunnitelmassa sovitaan työttömän työnhakijan työllistymistä edistävistä toimenpiteistä.

Työttömien Keskusjärjestö pitää erittäin arvelluttavana tilannetta, jossa työllistymistä edistävällä viranomaisella olisi oikeus sanella asiakasta kuulematta/asiakkaan tahdon vastaisesti, mitä työllistymissuunnitelmaan kirjataan – ainoana velvollisuutenaan todistaa, että asiakas ymmärtää, mitä hänelle veloitetaan tehtävän. Näissä olosuhteissa ei voi syntyä luottamuksellista yhteistyötä ja rapauttaa yhteiskuntamoraalia.

Haapakoski Jukka
Työttömien Keskusjärjestö ry

Asia: VN/10847/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työttömyysturvaa ja julkisia työvoima- ja yrityspalveluja koskevien lakien muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

1) Lausuttavaa luonnoksen työttömyysturvalakia koskevista muutosesityksistä?

Työttömyysturvalakia ehdotetaan muutettavaksi 2 a luvun 12 §:n 1 momentin 3 kohdan osalta siten, ettei lainkohdassa mainittua pätevää syytä jättää toteuttamatta työllistymissuunnitelmaa työnhakijan työnhakuvelvollisuuden tarkastelujakson aikaisen kokoaikaisen työllistymisen perusteella sovellettaisi palkkatuetussa työssä oleviin. On kyseenalaista, että palkkatuetussa työssä oleva asetetaan eri asemaan, kuin normaalisti kokoaikatyössä työllistyvä. Työllistyvä ei pysty vaikuttamaan siihen, hakeeko työnantaja palkkatukea vai ei tai saako sitä vai ei. Onko tarkoituksenmukaista velvoittaa palkkatuella kokoaikatyötä tekevä hakemaan työnsä ohella muita töitä, kun ei sitä edellytetä muilta kokoaikatyötä tekeviltä? Miten palkkatukityössä olevaa tuetaan, jos hän työssäolonsa aikana jättääkin velvoitettuja työpaikkoja hakematta ja hänelle asetetaan työssäolovelvoite, eikä hän saakaan työttömyysetuutta, jos/kun jääkin palkkatukityön jälkeen työttömäksi? Lakimuutos ei motivoi asiakkaita markkinoimaan palkkatukea tai menemään palkkatuettuun työhön. Huomioitavaa myös se, että muutos kannustaa kokoaikatyöhön työllistyviä päättämään työnhakunsa työn alkaessa, jolloin tuki uudelleen työllistymiseen ei toteudu.

Muutosta oikeuteen työttömyysetuuteen työllistymistä edistävien palvelujen ajalta pidämme hyvänä tarkennuksena joka selkeyttää työttömyysturvan tulkintaa

3) Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettu laki;

kohdennettu kysymys Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja kaikille työ- ja elinkeinotoimistoille:

Onko laissa säädettyä työttömän määritelmää tulkittu säännöksen sanamuodon mukaisesti vai esitysluonnoksessa oletuksena olevalla tavalla siten, että työttömyysturvalain 2 luvun 10 a §:n perusteella sivutoimisesti opiskelevaa on pidetty työttömänä? Onko määritelmäsäännöksen muutokselle näkemyksenne mukaan tarpeen esittää takautuvaa soveltamista (kts. lain voimaantulo- ja siirtymäsäännös)?

Muutosesitys on kannatettava, jotta sivutoimisesti opiskelevaa koskisi samat oikeudet ja velvollisuudet kuin muitakin työttömiä.

8) Lausuttavaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annettua valtioneuvoston asetusta koskevista muutoksista?

Toimivalta vastuualueelle peruslausuntojen antamiseen tietyissä tilanteissa olisi järkevää. Huomioitavaa se, että esim. ei-yrittäjäaseman ratkaiseminen ei ole monestikaan yksinkertaista, joten asian saattaminen asiantuntijakäsittelyyn ratkaistavaksi ei sinänsä ole virheellisesti vastuualueelle lähetetty.

Ahomäki Maarit
Hämeen TE-toimisto

Lausunto

16.06.2023

Asia: VN/10847/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työttömyysturvaa ja julkisia työvoima- ja yrityspalveluja koskevien lakien muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

1) Lausuttavaa luonnoksen työttömyysturvalakia koskevista muutosesityksistä?

Työttömyysturvalakia ehdotetaan muutettavaksi 2 a luvun 12 §:n 1 momentin 3 kohdan osalta siten, ettei lainkohdassa mainittua pätevää syytä jättää toteuttamatta työllistymissuunnitelmaa työnhakijan työnhakuvelvollisuuden tarkastelujakson aikaisen kokoaikaisen työllistymisen perusteella sovellettaisi palkkatuetussa työssä oleviin. Ehdotuksen tarkoituksena on selkeyttää nykytilannetta, jossa työttömyysturvalain em. lainkohta on kumonnut julkisen työvoima- ja yrityspalvelulain työnhakuvelvollisuuden taustalla olevan tavoitteen, jossa hakemalla työtä jo palkkatukijakson aikana työnhakija parantaa mahdollisuuksiaan työllistyä nopeasti palkkatuetun työn päätyttyä. Uudenmaan TE-toimisto kuitenkin katsoo, että toteutuessaan ehdotuksesta voi aiheutua kohtuuttomia tilanteita seuraamusjärjestelmän kannalta.

TTL 2 a luvun 9 ja 10 §:n laiminlyöntien osalta tarkastellaan edeltävän 12 kuukauden aikana tapahtuneita menettelyjä. Jos työnhakijalla on ollut useampia laiminlyöntejä 12 kuukauden kuluessa ennen palkkatukityön aloittamista, on mahdollista että hän kokoaikaisessa palkkatukityössä ollessaan laiminlyö työnhakuvelvoitteen, ja voi siten saada TTL 2 a luvun 10 §:n mukaisen työssäolovelvoitteen, ellei yli kaksi viikkoa kestävää kokoaikaista palkkatukityötä pidetä pätevänä syynä työnhakuvelvollisuuden laiminlyönnille. Asiakasnäkökulmasta esitetty muutos vaikuttaa haasteelliselta. Työnhakuvelvollisuus tulee asetettavaksi myös siinä tapauksessa, että palkkatuettu työ jatkuu uudella palkkatukijaksolla. Henkilö on voinut itse hankkia työpaikan työttömänä työnhakijana ollessaan, ja työllistämistä varten työnantaja on saanut työsuhteeseen palkkatukea. Työhön meno on työttömyysturvalain soveltamisessa pääsääntöisesti ollut pätevä syy esimerkiksi työllistymistä edistävän palvelun keskeyttämiselle, eli on haluttu kannustaa työn tekemiseen, ei työnhakijaksi jäämiseen. Vaikka muutoksen tarkoituksena olisi kannustaa henkilöitä ennemmin työllistymään avoimille työmarkkinoille, voi esimerkiksi pitkään työttömänä olleelle lyhyen palkkatukityön saaminen olla väylä saada jatkosopimus myöhemmin samalle työnantajalle ilman työnantajan saamaa palkkatukea. Työnhakija ei myöskään voi suoraan vaikuttaa siihen, hakeeko tai saako työnantaja hänen työllistämisekseen palkkatukea vai ei. Näin ollen työnhakija voi joutua

eriarvoiseen asemaan työttömyysturvalain soveltamisessa verrattuna muihin kokoaikatyössä oleviin vain sen perusteella, että työnantaja hyötyy hänen työllistamisestään palkkatuen muodossa. Uudenmaan TE-toimisto toivoo, että esitykseen täsmennettäisiin, täyttääkö jäljellä oleva kokoaikainen palkkatukityöjakso mahdollista sen aikana asetettavaa työssäolovelvoitetta.

Työttömyysturvalain 10 luvun 4 § työllistymistä edistävien palvelujen ajalta oikeudesta työttömyysetuuteen koskee ensisijaisesti työttömyysetuuden maksajaa. Uudenmaan TE-toimisto pitää ehdotettua täsmennystä kuitenkin kannatettavana, sillä se selkeyttäisi laintulkintaa.

2) Lausuttavaa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettua lakia koskevista muutosesityksistä?

Työnhakuvelvollisuuden asettamatta jättäminen

Uudenmaan TE-toimisto katsoo, että työnhakuvelvoitteen asettamatta jättäminen kuukautta ennen työttömyysetuudella tuettujen omaehtoisten opintojen aloittamista ei ole tarkoituksenmukaista ja tuo perusteetonta katkonaisuutta työnhakuvelvollisuuteen. Uudenmaan TE-toimisto pitää kannatettavana lainsäädännön täsmenmistä tältä osin. Uudenmaan TE-toimiston käsityksen mukaan ehdotettu muutos ei kuitenkaan olisi vaikutukseltaan merkityksellinen. Nykyisinkin useimmiten asiakkailla on työnhakuvelvoite asetettuna ko. palvelun alkamiseen asti, johtuen mm. siitä, missä vaiheessa työllistymissuunnitelmassa työnhakuvelvollisuus tarkistetaan, ja siitä että työttömyysetuudella tuetusta omaehtoisesta opiskelusta saatetaan joissain tilanteissa sopia vasta muutamia päiviä ennen opintojen aloittamista.

Työnhakijan velvollisuus antaa tietoja opintojen etenemisestä

Uudenmaan TE-toimisto pitää kannatettava julkisen työvoima- ja yrityspalvelulain 6 luvun 8 §:ään ehdotettavaa muutosta. Muutos mahdollistaa monipuolisempia keinoja opintojen etenemisen seurantaan. Ehdotetulla muutoksella ei katsota olevan suuria vaikutuksia. Tälläkin hetkellä opintojen etenemisen tarkistamiseen on käytössä erilaisia tapoja. KOSKI-rekisteri ei kuitenkaan ole kovin aktiivisessa käytössä. Pelkät opintosuoritukset eivät usein anna riittävästi tietoa opintojen etenemisen arvioinnissa, koska opintosuoritukset saattavat kirjautua rekisteriin suurempien opintokokonaisuuksien osalta vasta myöhemmin. Näissä tapauksissa TE-toimiston on tarvittaessa pyydettävä lisäselvitystä.

3) Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettu laki;

kohdennettu kysymys Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja kaikille työ- ja elinkeinotoimistoille:

Onko laissa säädettyä työttömän määritelmää tulkittu säännöksen sanamuodon mukaisesti vai esitysluonnoksessa oletuksena olevalla tavalla siten, että työttömyysturvalain 2 luvun 10 a §:n perusteella sivutoimisesti opiskelevaa on pidetty työttömänä? Onko määritelmäsäännöksen muutokselle näkemyksenne mukaan tarpeen esittää takautuvaa soveltamista (kts. lain voimaantulo- ja siirtymäsäännös)?

Uudenmaan TE-toimiston näkemyksen mukaan asiaa on tulkittu esitysluonnoksessa olevalla tavalla siten, että sivutoimisesti opiskelevaa on pidetty työttömänä.

5) Lausuttavaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annettua lakia koskevista muutoksista?

Uudenmaan TE-toimisto on vakiintuneen käytännön mukaisesti antanut muidenkin työ- ja elinkeinotoimistojen asiakkaista työvoimapolitiittiset lausunnot niissä tilanteissa, joissa on ollut kyse

vuorottelijan harjoittaman yritystoiminnan pää- ja sivutoimisuuden arvioinnista. Ehdotuksesta ilmenevällä tavalla Uudenmaan TE-toimiston toimivalta vuorotteluvapaalla olevan henkilön yritystoimintaa koskevien työvoimapolitiittisten lausuntojen antamiseen on lainsäädännössä kuitenkin ollut tulkinnanvarainen. Uudenmaan TE-toimiston näkemyksen mukaan ehdotettu täsmennys selkeyttäisi toimivaltaa.

6) Lausuttavaa työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettua lakia koskevista muutoksista?

Työttömyysturvan asiantuntijalausuntojen käsittelyssä on ilmennyt tilanteita, joissa asia on siirretty virheellisesti Uudenmaan TE-toimiston työttömyysturvan vastuualueelle, vaikka toimivaltainen taho ratkaisemaan asian on ollut kuntakokeilu. Näissä tilanteissa työttömyysturva-asioita on jouduttu palauttamaan takaisin käsittelyyn toimivaltaiselle viranomaiselle sekä samalla ohjeistamaan annettavasta lausunnosta. Tämä viivästyttää työvoimapolitiittisen lausunnon antamista, vaikuttaa negatiivisesti asiantuntijalausuntojen käsittelyaikaan, lisää ylimääräistä työtä ja aiheuttaa kohtuutonta haittaa työnhakijalle. Tästä johtuen Uudenmaan TE-toimisto pitää kannatettavana ja tarkoituksenmukaisena sitä, että jatkossa Uudenmaan TE-toimistolla olisi mahdollisuus käsitellä mikä tahansa kuntakokeilun asiakkaan työttömyysturva-asia ja antaa työvoimapolitiittinen lausunto kuitenkin velvollisuuden säilyessä edelleen kuntakokeilulla. Uudenmaan TE-toimiston työttömyysturvan valtakunnallinen vastuualue toivoo, että esitetty lakimuutos tulisi voimaan mahdollisimman nopealla aikataululla. Vaikka Uudenmaan TE-toimiston laajempi toimivalta onkin tarkoitettu tilapäiseksi toimeksi TE-palveluiden siirtyessä kuntien vastuulle 1.1.2025, on tärkeää turvata vastaava toimivalta työttömyysturvan asiantuntijalausuntojen antamisen yhteyteen myös jatkossa. Vuoden 2025 alussa aloittaa toimintansa lukuisa määrä uusia työvoimaviranomaisia, jolloin mm. toimivaltakysymykset saattavat hidastaa asiakkaiden asioiden etenemistä.

8) Lausuttavaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annettua valtioneuvoston asetusta koskevista muutoksista?

Työttömyysturvan asiantuntijalausuntojen käsittelyssä on ilmennyt tilanteita, joissa asia on siirretty virheellisesti Uudenmaan TE-toimiston työttömyysturvan vastuualueelle, vaikka toimivaltainen taho ratkaisemaan asian on ollut toinen TE-toimisto. Näissä tilanteissa työttömyysturva-asioita on jouduttu palauttamaan takaisin käsittelyyn toimivaltaiselle viranomaiselle sekä samalla ohjeistamaan annettavasta lausunnosta. Tämä viivästyttää työvoimapolitiittisen lausunnon antamista, vaikuttaa negatiivisesti asiantuntijalausuntojen käsittelyaikaan, lisää ylimääräistä työtä ja aiheuttaa kohtuutonta haittaa työnhakijalle. Tästä johtuen Uudenmaan TE-toimisto pitää kannatettavana ja tarkoituksenmukaisena sitä, että jatkossa Uudenmaan TE-toimistolla olisi mahdollisuus käsitellä mikä tahansa TE-toimiston asiakkaan työttömyysturva-asia ja antaa työvoimapolitiittinen lausunto, kuitenkin velvollisuuden säilyessä edelleen TE-toimistolla. Uudenmaan TE-toimiston työttömyysturvan valtakunnallinen vastuualue toivoo, että esitetty lakimuutos tulisi voimaan mahdollisimman nopealla aikataululla. Vaikka Uudenmaan TE-toimiston laajempi toimivalta onkin tarkoitettu tilapäiseksi toimeksi TE-palveluiden siirtyessä kuntien vastuulle 1.1.2025, on tärkeää turvata vastaava toimivalta työttömyysturvan asiantuntijalausuntojen antamisen yhteyteen myös jatkossa. Vuoden 2025 alussa aloittaa toimintansa lukuisa määrä uusia työvoimaviranomaisia, jolloin mm. toimivaltakysymykset saattavat hidastaa asiakkaiden asioiden etenemistä.

9) Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annettu valtioneuvoston asetetus;

kohdennettu kysymys Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimistolle:

Säännös, joka koskee Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimiston nykyistä laajempaa toimivaltaa antaa työvoimapolitiittisia lausuntoja toisen työ- ja elinkeinotoimiston asiakkaan työttömyysturva-oikeudesta olisi

mahdollista saattaa voimaan muita muutoksia nopeammalla aikataululla. Pidättekö tätä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena ottaen huomioon, että vuorottelukorvaukseen liittyviä lausuntoja koskeva muutos tehtäisiin tässä tapauksessa asetukseen myöhemmin, ja kuntien asiakkaana olevia työnhakijoita koskeviin työvoimapolitiittisiin lausuntoihin liittyvän toimivallan laajentaminen edellyttää lain tasolla tehtävää muutosta?

Uudenmaan TE-toimisto katsoo, että muutosten olisi hyvä tulla voimaan mahdollisimman nopeasti. TE-toimisto ei kuitenkaan pidä tarpeellisena sitä, että asetusmuutos Uudenmaan TE-toimiston nykyistä laajemmasta toimivallasta antaa työvoimapolitiittisia lausuntoja toisen työ- ja elinkeinotoimiston asiakkaan työttömyysetuusoikeudesta tulisi voimaan aikaisemmin kuin muut esitetyt toimivaltamuutokset. Uudenmaan TE-toimisto toivoo muutosten astuvan voimaan samanaikaisesti. Uudenmaan TE-toimisto katsoo, että käsittelyn sujuvuuden varmistamiseksi olisi tärkeää mahdollistaa kyseinen toimivalta myös takautuvalle ajalle.

Erhosalo Minna
Uudenmaan TE-toimisto

Asia: VN/10847/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työttömyysturvaa ja julkisia työvoima- ja yrityspalveluja koskevien lakien muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

1) Lausuttavaa luonnoksen työttömyysturvalakia koskevista muutosesityksistä?

Työnhakuvelvollisuuden asettamatta jättämistä koskevat muutosesitykset ovat perusteltuja, selkiyttävät sääntelyä ja ovat linjassa palkkatuen tarkoituksen kanssa. Muutos myös korostaa työhakukeskustelujen merkitystä asiakkaan pidempiaikaisen työllistymisen edistämiseksi.

Esitys työttömyysturvalain 10 luvun 2 ja 4 §:n otsikkoa ja 1 momenttia koskeva muuttaminen on perusteltu ja selkiyttää säännöksen soveltamista.

2) Lausuttavaa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettua lakia koskevista muutosesityksistä?

Työttömyysetuudella tuettujen omaehtoisten opintojen seurantaan koskeva muutosesitys täsmentää ja selkiyttää kyseisen lainkohdan soveltamista ja on siten kannatettavaa. Asiakkaan edun kannalta on perusteltua, että viranomaisen voi harkintansa mukaan käyttää joustavia ja tarkoituksenmukaisia toimintatapoja opintojen etenemisen seurannassa.

Työnhakuvelvollisuuden asettamatta jättämistä koskevat muutosesitykset ovat perusteltuja ja selkiyttävät sääntelyä.

Asiakastietojen käsittelyä koskevat muutosesitykset ovat kannatettavia.

6) Lausuttavaa työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettua lakia koskevista muutoksista?

Muutosesitykset ovat perusteluita ja kannatettavia .

7) Työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettu laki; kohdennettu kysymys kokeilussa mukana oleville kunnille:

Onko laissa säädettyä työttömän määritelmää tulkittu säännöksen sanamuodon mukaisesti vai esitysluonnoksessa oletuksena olevalla tavalla siten, että työttömyysturvalain 2 luvun 10 a §:n perusteella sivutoimisesti opiskelevaa on pidetty työttömänä? Onko määritelmäsäännöksen muutokselle

näkemyksenne mukaan tarpeen esittää takautuvaa soveltamista (kts. lain voimaantulo- ja siirtymäsäännös)?

Säännöstä on tulkittu niin, että työttömyysturvalain 2 luvun 10 a §:n perusteella sivutoimisesti opiskelevaa on pidetty julkisesta työvoima- ja yrityspalveluista annetun lain mukaan työttömänä. Selkeyden ja työnhakija-asiakkaiden tasavertaisen kohtelun vuoksi määritelmäsäännöksen muutoksen takautuva soveltaminen on tarpeen.

8) Lausuttavaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annettua valtioneuvoston asetusta koskevista muutoksista?

Säännöstä on tulkittu niin, että työttömyysturvalain 2 luvun 10 a §:n perusteella sivutoimisesti opiskelevaa on pidetty julkisesta työvoima- ja yrityspalveluista annetun lain mukaan työttömänä. Selkeyden ja työnhakija-asiakkaiden tasavertaisen kohtelun vuoksi määritelmäsäännöksen muutoksen takautuva soveltaminen on tarpeen.

10) Muuta lausuttavaa?

Esitetyt muutokset selkiyttävät ja yhtenäistävät lain soveltamista.

Aalto Lea
lin kunta

Asia: VN/10847/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työttömyysturvaa ja julkisia työvoima- ja yrityspalveluja koskevien lakien muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

2) Lausuttavaa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettua lakia koskevista muutosesityksistä?

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt opetus- ja kulttuuriministeriöltä lausuntoa esityksestä, jolla muutettaisiin työttömyysturvalakia (1290/2002), julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettua lakia (916/2012), työvoimapalveluiden järjestämisestä annettua lakia (380/2023), elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annettua lakia (897/2009) ja työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettua lakia (1269/2020). Lausuntopyynnön mukaan lakeihin tehtäisiin vähäisinä pidettäviä muutoksia, joilla korjattaisiin, tarkennettaisiin ja selkeytettäisiin eräitä mainittujen lakien säännöksiä niiden soveltamisessa esiin tulleiden havaintojen perusteella. Muutokset tulisivat voimaan 1.1.2024.

Opetus- ja kulttuuriministeriö puoltaa muutosesitystä ja toteaa lisäksi seuraavaa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettua lakia koskevista muutosesityksistä.

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 5 luvun 4 §:n 3 momentin 5 kohdan viittaussäännöksen kumoaminen on perusteltua, sillä kuten hallituksen esitysluonnoksessa todetaan, ammatillisesta koulutuksesta annettuun lakiin (531/2017) lailla 164/2022 tehtyjen, 1.8.2022 voimaan tulleiden muutosten johdosta yksi viittaussäännöksistä viittaa kumottuun lainkohtaan.

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain työttömän määritelmän osalta ehdotettu tarkennus siten, että sivutoimisesti opiskelevaa koskisi samat oikeudet ja velvollisuudet kuin muitakin työttömiä, on tarkoituksenmukainen muutos myös uudistuksen tavoitteiden kannalta. Ehdotetun muutoksen voidaan katsoa samalla selkeyttävän sivutoimisen opiskelun edellytyksiä.

Lehikoinen Anita
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Soininen Maria
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Asia: VN/10847/2023

**Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle
työttömyysturvaa ja julkisia työvoima- ja yrityspalveluja koskevien lakien
muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi**

Lausunnonantajan lausunto

3) Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettu laki;

kohdennettu kysymys Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja kaikille työ- ja elinkeinotoimistoille:

Onko laissa säädettyä työttömän määritelmää tulkittu säännöksen sanamuodon mukaisesti vai esitysluonnoksessa oletuksena olevalla tavalla siten, että työttömyysturvalain 2 luvun 10 a §:n perusteella sivutoimisesti opiskelevaa on pidetty työttömänä? Onko määritelmäsäännöksen muutokselle näkemyksenne mukaan tarpeen esittää takautuvaa soveltamista (kts. lain voimaantulo- ja siirtymäsäännös)?

Pohjois-Karjalan TE-toimisto on tulkinnut sivutoimisesti opiskelevat työttömiksi eikä kannata takautuvaa soveltamista, ellei sitä voida tehdä asiakkaan eduksi.

10) Muuta lausuttavaa?

Esitetyt muutokset ovat kokonaisuudessaan kannatettavia ja perusteltuja, sillä ne selkeyttävät ja yhdenmukaista lain soveltamista ja nopeuttavat osaltaan asiakasprosessia.

Salmela Mari
Pohjois-Karjalan TE-toimisto

Asia: VN/10847/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työttömyysturvaa ja julkisia työvoima- ja yrityspalveluja koskevien lakien muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

1) Lausuttavaa luonnoksen työttömyysturvalakia koskevista muutosesityksistä?

Kuhmon kaupungilla ei ole huomauttamista em. lakimuutoksiin. Lakeihin tehdään vain vähäisinä pidettäviä muutoksia. Muutoksilla korjataan, tarkennetaan ja selkeytetään eräitä mainittujen lakien säännöksiä niiden soveltamisessa esiin tulleiden havaintojen perusteella. Muutoksella pyritään sujuvoittamaan ja nopeuttamaan työnhakijan työttömyysturva-asian käsitlemistä. Muutokset ovat kannatettavia.

2) Lausuttavaa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettua lakia koskevista muutosesityksistä?

Kuhmon kaupungilla ei ole huomauttamista em. lakimuutoksiin. Lakeihin tehdään vain vähäisinä pidettäviä muutoksia. Muutoksilla korjataan, tarkennetaan ja selkeytetään eräitä mainittujen lakien säännöksiä niiden soveltamisessa esiin tulleiden havaintojen perusteella. Muutoksella pyritään sujuvoittamaan ja nopeuttamaan työnhakijan työttömyysturva-asian käsitlemistä. Muutokset ovat kannatettavia.

Heikura Anja

Kuhmon kaupunki - Elinvoimavaliokunta 7.6.2023 § 58

(358/11.01.00.03/2023)

Asia: VN/10847/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työttömyysturvaa ja julkisia työvoima- ja yrityspalveluja koskevien lakien muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

1) Lausuttavaa luonnoksen työttömyysturvalakia koskevista muutosesityksistä?

Pätevä syy jättää toteuttamatta työllistymissuunnitelmaa:

Kaakkois-Suomen TE-toimisto kannattaa esitettävää muutosta. Muutos selkiyttää seuraamusjärjestelmää.

Oikeus työttömyysetuuteen työllistymistä edistävän palvelun ajalta:

Täsmennys on kannatettava, selkeyttää työttömyysturvalain tulkintaa.

2) Lausuttavaa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettua lakia koskevista muutosesityksistä?

Työnhakuvelvollisuuden asettamatta jättäminen:

Kaakkois-Suomen TE-toimisto kannattaa esitettyä muutosta. Muutos selkiyttää ja yksinkertaistaa tilannetta, kun työnhakijan omaehtoiset opinnot työttömyysetuudella, kotoutumiskoulutuksena tai työvoimakoulutuksena ovat alkamassa.

Asiakastietojen käsittely:

Teknisluonteista muutosta kannatetaan. Selkiyttää tilannetta, jos henkilö myöhemmin aloittaa työnhaun tai työvoimapolitiiseen lausuntoon liittyy muutoksenhaku.

3) Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettu laki; kohdennettu kysymys Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja kaikille työ- ja

elinkeinotoimistoille:

Onko laissa säädettyä työttömän määritelmää tulkittu säännöksen sanamuodon mukaisesti vai esitysluonnoksessa oletuksena olevalla tavalla siten, että työttömyysturvalain 2 luvun 10 a §:n perusteella sivutoimisesti opiskelevaa on pidetty työttömänä? Onko määritelmäsäännöksen muutokselle näkemyksenne mukaan tarpeen esittää takautuvaa soveltamista (kts. lain voimaantulo- ja siirtymäsäännös)?

Kaakkois-Suomen TE-toimisto on pitänyt sivutoimista opiskelevaa työttömänä. Takautuvaa soveltamista ei kannateta, ellei se ole työnhakijan eduksi.

5) Lausuttavaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annettua lakia koskevista muutoksista?

Esitys on kannatettava, sillä se selkeyttää toimivaltaa ja sujuvoittaa lausunnonantoprosessia.

8) Lausuttavaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annettua valtioneuvoston asetusta koskevista muutoksista?

Muutosesitys on kannatettava. Työnhakijan näkökulmasta nopeuttaa tilannetta.

Liutu Janita
Kaakkois-Suomen TE-toimisto

Lausunto

16.06.2023

Asia: VN/10847/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työttömyysturvaa ja julkisia työvoima- ja yrityspalveluja koskevien lakien muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

1) Lausuttavaa luonnoksen työttömyysturvalakia koskevista muutosesityksistä?

Kuopion kaupunki kannattaa esityksen mukaista muutosta työttömyysturvalain 2 a luvun 12 §:n 1 momentin 3 kohtaan. On perusteltua, että säännöstä ei sovellettaisi palkkatuetussa työssä oleviin henkilöihin. Nykyisellään kuukautta ennen palkkatukityön päättymistä pidettävän työnhakukeskustelun merkitys laimenee, kun sovitun työnhaun laiminlyönnistä ei kuitenkaan synny seuraamuksia.

Työttömyysturvalain 10 luvun 4 §:ään ehdotettu täsmennys on myös kannatettava. Ehdotettu muutos selkeyttää lainsäädäntöä ja soveltamiskäytäntöjä.

2) Lausuttavaa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettua lakia koskevista muutosesityksistä?

Kuopion kaupunki pitää kannatettavana muutosesitystä, jonka mukaan opintojen etenemistä voidaan mahdollisesti seurata viranomaisen harkinnan mukaan muillakin keinoin kuin työnhakijan määräajassa ilmoittamien tietojen perusteella. Tarkoituksenmukaisten ja joustavien toimintatapojen käyttö opintojen etenemisen seurannassa on myös asiakkaan etujen mukaista.

Työnhakuvelvollisuuden asettamiseen liittyvä harkinta vaihtelee nykytilanteessa merkittävästi. Näin ollen kaikki toimet, ao. muutosesitys mukaan lukien, joilla selkiytetään säätelyä ja yhdenmukaistetaan työnhakuvelvollisuuteen liittyvää harkintaa, ovat kannatettavia. Lainsäädännön selkeyttäminen on erityisen perusteltua silloin, kun työnhakuvelvollisuus saadaan näkymään asiakkaallekin johdonmukaisena ja ymmärrettävänä kokonaisuutena.

Asiakastietojen käsittelyä koskevat muutosesitykset ovat myös perusteltuja.

6) Lausuttavaa työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettua lakia koskevista muutoksista?

Muutosesitykset ovat perusteltuja ja kannatettavia

7) Työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettu laki; kohdennettu kysymys kokeilussa mukana oleville kunnille:

Onko laissa säädettyä työttömän määritelmää tulkittu säännöksen sanamuodon mukaisesti vai esitysluonnoksessa oletuksena olevalla tavalla siten, että työttömyysturvalain 2 luvun 10 a §:n perusteella sivutoimisesti opiskelevaa on pidetty työttömänä? Onko määritelmäsäännöksen muutokselle näkemyksenne mukaan tarpeen esittää takautuvaa soveltamista (kts. lain voimaantulo- ja siirtymäsäännös)?

Sivutoimisesti opiskelevaa on pidetty JTYPL:n mukaisesti työttömänä. Työttömän määritelmän uudelleen tarkastelu on perusteltua, sillä se turvaa asiakkaiden yhdenvertaista kohtelua. Myös lain takautuva soveltaminen on tarkoituksenmukaista.

8) Lausuttavaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annettua valtioneuvoston asetusta koskevista muutoksista?

Kuopion kaupunki toteaa, että esitetty asetusmuutos on kannatettava. Sillä taataan se, että asiakkaan työttömyysturva-asian käsittely ei tarpeettomasti viivästy viranomaisten toiminnasta johtuen. Tarkoituksenmukaista myös on, että kuntakokeilulakia muutetaan asetusmuutosta vastaavaksi, jotta Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimistolla olisi toimivalta käsitellä myös kokeilukunnista virheellisesti siirtyvät tapaukset.

10) Muuta lausuttavaa?

Kuopion kaupunki pitää hyvänä, että säädöstöä on lähdetty tarkentamaan esitetyn mukaisesti. Esitetyt muutokset selkiyttävät ja yhtenäistävät lain soveltamista.

Oksanen Pirjo
Kuopion kaupunki / työllisyyspalvelu

Asia: VN/10847/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työttömyysturvaa ja julkisia työvoima- ja yrityspalveluja koskevien lakien muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

1) Lausuttavaa luonnoksen työttömyysturvalakia koskevista muutosesityksistä?

Pätevä syy jättää toteuttamatta työnhakusuunnitelmaa

Ehdotettu muutos tarkoittaa, että kokoaikaisessa palkkatukityössä olevaa tulisi koskemaan sanktio työnhakuvelvoitteen noudattamatta jättämisestä. Tampereen kaupunki katsoo, että koska henkilö ei kokoaikatyössä saa työttömyysetuutta, sanktion merkitys on kyseenalainen ja sekavoittaa jo olemassa olevaa lainkohtaa entisestään. Muutos myös lisäisi entisestään kunnilta tarvittavaa resursointia työttömyysturvatehtäviin.

Esitetty muutos saattaisi kannustaa kokoaikaiseen palkkatukityöhön lähteviä asiakkaita päättämään työnhakunsa.

Oikeus työttömyysetuuteen työllistämistä edistävien palvelujen ajalta

Lainkohta liittyy tilanteeseen, jossa on tulkittu työllistymistä edistävän palvelun aikana tullutta sanktiota kahdella eri tavalla. Tampereen kaupunki pitää esitettyä muutosta tarpeellisenä ja näkee sen selkeyttävän tilannetta.

2) Lausuttavaa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettua lakia koskevista muutosesityksistä?

Työttömän määritelmä

Tampereen kaupunki katsoo, että on hyvä muuttaa työsuhteen aikana aloitettujen päätoimisten, työssäolon perusteella sivutoimiseksi katsottujen opintoja opiskelevien työllisyysstatusta niin, että he ovat tasavertaisia työttömien henkilöiden kanssa. Lain voimaatulo takautuvasti 1.1.2023 on myös kannatettava, koska valtakunnallisesti tätä on voitu tulkita monin eri tavoin.

Työnhakuvelvollisuuden asettamatta jättäminen

Tampereen kaupunki katsoo, että työnhakuvelvoitteen asettaminen ennen opintojen alkua on perusteltua, koska myös työttömyysetuudella omaehtoisia opintoja opiskelevien tulee hakea työtä opintojen aikana. Muutoksen negatiivisena vaikutuksena on kuitenkin entisestään lisääntyvä työmäärä työttömyysturvatehtävissä, joka on pois tuloksellisemmasta työnvälitystyöstä.

Työnhakijan velvollisuus antaa tietoja opintojen etenemisestä

Tampereen kaupunki pitää hyvänä, että lainkohdan kirjausta lievennetään siten, että myös työvoimaviranomainen voi tarkistaa asiakkaan opintojen etenemisen. Tähän liittyen myös kuntakokeiluille toivotaan pääsyä Koski-palveluun, mikä joustavoittaisi opintojen seurantaa, mikäli asiakkaalta ei tarvittavia tietoja saada. Rekisteritietojen hyödyntäminen on asiakaslähtöistä ja nopeuttaa asioita.

Asiakastietojen käsittely

Tampereen kaupunki katsoo, että erilaisten asiakasta koskevien lausuntojen keskittäminen käytössä olevaan asiakastietojärjestelmään on hyvä asia. Se poistaa asioiden käsittelytarpeen muissa, esimerkiksi asianhallintajärjestelmissä ja lisäksi asiakastietojärjestelmä on tietoturvallinen tapa viestiä mm. maksajien kanssa asiakkaiden tilanteista. Tampereen kaupunki pitää tärkeänä, että muutos koskee myös asiakkaita, joista on tarpeen ilmoittaa esimerkiksi siitä, ettei työnhaku ole voimassa tai jotka eivät koskaan ole olleet työnhakijoina, ettei lainsäädäntöön ja teknisiin järjestelmiin jää aukkoja minkään kohderyhmän osalta.

5) Lausuttavaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annettua lakia koskevista muutoksista?

Tampereen kaupunki katsoo, että toimivallan myöntäminen vakiintuneeseen käytäntöön selkeyttää eri toimijoiden rooleja lausuntojen antamisessa. Lisäksi on perusteltua lisätä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun lain 15 §:n 2 momentissa säädettyyn asetuksenantovaltuuteen maininta vuorotteluvapaalaissa tarkoitetuista työvoimapolitiittisista lausunnoista.

6) Lausuttavaa työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettua lakia koskevista muutoksista?

Tampereen kaupunki katsoo, että on hyvä muuttaa työsuhteen aikana aloitettujen päätoimisten, työssäolon perusteella sivutoimiseksi katsottujen opintoja opiskelevien työllisyysstatusta niin, että he ovat tasavertaisia työttömien henkilöiden kanssa. Lain voimaatulo takautuvasti 1.1.2023 on myös kannatettava, koska valtakunnallisesti tätä on voitu tulkita monin eri tavoin.

Tampereen kaupunki kannattaa sitä, että Uudenmaan TE-toimisto voi jatkossa antaa lausuntoja 1.1.2024 lähtien myös kuntakokeilun kuntien asiakkaiden osalta tarvittaessa. Prosessitehokkuus ja asiakaslähtöisyys ovat tärkeitä toiminnan periaatteita ja tällä tavoin lausuntojen antamiseen ei tule turhia viiveitä.

Asiakastietojen käsittely työllistymistä edistävässä monialaisessa yhteispalvelussa

Tampereen kaupunki pitää hyvänä mahdollisuutta antaa Typpi-oikeudet myös kuntayhtymille.

7) Työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettu laki; kohdennettu kysymys kokeilussa mukana oleville kunnille:

Onko laissa säädettyä työttömän määritelmää tulkittu säännöksen sanamuodon mukaisesti vai esitysluonnoksessa oletuksena olevalla tavalla siten, että työttömyysturvalain 2 luvun 10 a §:n perusteella sivutoimisesti opiskelevaa on pidetty työttömänä? Onko määritelmäsäännöksen muutokselle näkemyksenne mukaan tarpeen esittää takautuvaa soveltamista (kts. lain voimaantulo- ja siirtymäsäännös)?

Tampereen kaupungilla asiakkaat on tulkittu työttömiksi. Tampereen kaupunki kannattaa lain takautuvaa voimaantuloa, jotta mahdolliset palveluihin ohjaukset eivät tuota takautuvia selvittelyitä asiakkaille.

8) Lausuttavaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annettua valtioneuvoston asetusta koskevista muutoksista?

Esitetyssä asetuksessa täsmennetään lakimuutosehdotuksessa säädettäväksi esitettävää asiaa, johon Tampereen kaupungilla on myönteinen kanta. Toimivallan myöntäminen vakiintuneeseen käytäntöön selkeyttää eri toimijoiden rooleja lausuntojen antamisessa. Lisäksi toimivallan myöntäminen virheellisesti ohjautuneiden lausuntopyyntöjen käsittelyyn lyhentää työnhakijan työttömyysturvaoikeuden ratkaisemiseen ja etuusoikeutta koskevan työvoimapolitiittisen lausunnon antamiseen kuluvaa aikaa. Toiminta on siten asiakaslähtöisempää ja resurssitehokkaampaa.

10) Muuta lausuttavaa?

Tampereen kaupunki pitää hyvänä, että työ- ja elinkeinoministeriö on seurannut nykyisen lainsäädännön muutostarpeita ja halunnut selkeyttää ja tarkentaa työttömyysturvaa ja julkisia työvoimapalveluita koskevaa lainsäädäntöä ja korjata lainsäädännössä havaittuja virheitä ja epäloogisuuksia. Tampereen kaupunki haluaa kuitenkin nostaa esiin pohjoismaiseen työnhakumalliin liittyvän ison byrokratian. Byrokratiaa ei pidä enää lisätä nyt esitetyillä muutoksilla.

Mikkonen Tuula

Tampereen kaupunki - Apulaispormestari Ilkka Sasi, 15.6.2023 § 16,
lisätietoja lausunnosta erityisasiantuntija Sari Pirttiluoto, p. 044 431 4229,
etunimi.sukunimi@tampere.fi



Asia: VN/10847/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työttömyysturvaa ja julkisia työvoima- ja yrityspalveluja koskevien lakien muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

1) Lausuttavaa luonnoksen työttömyysturvalakia koskevista muutosesityksistä?

Työnhakukeskustelu tulee järjestää palkkatuetussa työssä olevalle työnhakijalle kuukautta ennen palkkatukijakson päättymistä ja siinä sovitaan työnhakumahdollisuuksien hakemisesta työllistymisen nopeuttamiseksi palkkatuetun työn päätyttyä. Palkkatuetun työn osalta työttömyysturvalain 2 a luvun 12 §:n täsmennykset ovat tarpeen, koska ne yhdenmukaistavat ko. asiakasryhmälle suunnattuja prosesseja ja poistavat tulkinnanvaraisuuksia asiakkaan palkkatuetun työsuhteen viimeisen kuukauden työnhakuvelvollisuuden osalta.

Työttömyysturvalain 10 luvun 4 §:ssä ehdotettu muutos on kannatettava, koska näin selkeytetään, että pykälää sovelletaan vain työllistymistä edistävien palvelujen alkamisen jälkeen.

2) Lausuttavaa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettua lakia koskevista muutosesityksistä?

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 3 luvun 7 §:n muutos on kannatettava, koska sen jälkeen työnhakuvelvollisuus tulee asettaa myös työnhakijalle, vaikka hän on kuukauden kuluessa aloittamassa työvoimakoulutuksen tai työttömyysetuudella tuetut omaehtoiset opinnot. Nykytilanteessa määrittäminen on melko sattumanvaraista riippuen siitä, missä vaiheessa ennen koulutuksen alkamista työllistymissuunnitelma tai sitä korvaava suunnitelma laaditaan tai päivitetään. Useissa tilanteissa ko. velvollisuus kuitenkin jatkuu myös opintojen aikana. Lakimuutos helpottaisi asiakkaan neuvomista, koska nykytilanteessa koulutuksen ajan työnhakuvelvollisuutta on ollut hankala perustella, kun sitä on edeltänyt kuukauden mittainen ajanjakso työttömänä ilman ko. velvollisuutta.

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 6 luvun 8 §:n muutos on kannatettava, koska sen jälkeen viranomaisen voi seurata opintojen etenemistä harkinnan mukaan muillakin tavoilla kuin työnhakijan oman ilmoituksen perusteella, esim. KOSKI-palvelusta.

Työvoimapolitiittinen lausunto voi tulla annettavaksi myös silloin, kun henkilö on hakenut työttömyysetuutta, mutta ei ole ilmoittautunut työnhakijaksi työ- ja elinkeinotoimistoon. Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 13 luvun 2 §:n muutoksen perusteluissa lukee "Selkeyden ja tiettyä henkilöä koskevien tietokokonaisuuksien eheyden vuoksi olisi kuitenkin tarkoituksenmukaista, että lausunnot voitaisiin tallentaa käytössä olevaan asiakastietojärjestelmään samalla tavalla kuin muutkin työvoimapolitiittiset lausunnot."

Tähän mennessä on ohjeistettu seuraavasti: Jos työttömyysetuuden hakijasta ei löydy mitään tietoja URA-asiakastietojärjestelmästä, työvoimapolitiittinen lausunto tulee antaa USPA-asianhallintajärjestelmän kautta ja Wordin Kameleon-pohjaa hyödyntämällä. Henkilöstä ei tallenneta lainkaan tietoja URA-järjestelmään lausuntojen antamista varten.

Lähtökohtaisesti KEHA-keskus kannattaa ajatusta, että tietokokonaisuuksien eheyden vuoksi lausunnot voitaisiin tallentaa käytössä olevaan asiakastietojärjestelmään samalla tavalla kuin muutkin työvoimapolitiittiset lausunnot. Uusi asiakastietojärjestelmä on tällä hetkellä kehityksen alla ja lakimuutos vaatisi myös muutoksen kehityksen alla olevaan järjestelmään, joka täytyy saattaa valmiiksi TE24 toimeenpanoa varten. KEHA-keskus ehdottaa, että lain kohdan muotoilu mahdollistaisi lausunnon tallentamisen asiakastietojärjestelmään samalla tavalla kuin muidenkin työvoimapolitiittisten lausuntojen ja se myös mahdollistaisi lausunnon antamisen ilman lausunnon tallentamista asiakastietojärjestelmään.

5) Lausuttavaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annettua lakia koskevista muutoksista?

Muutos selkeyttää Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimiston toimivaltaa vuorotteluvapaalla olevan asiakkaan yritystoiminnan pää- ja sivutoimisuuden arvioinnissa.

6) Lausuttavaa työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettua lakia koskevista muutoksista?

Käyttöoikeuden myöntäminen monialaisen yhteispalvelun asiakastietojärjestelmään kuntayhtymän palveluksessa työskentelevälle työntekijällä on kannatettava muutos.

8) Lausuttavaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annettua valtioneuvoston asetusta koskevista muutoksista?

Muutos selkeyttää Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimiston toimivaltaa vuorotteluvapaalla olevan asiakkaan yritystoiminnan pää- ja sivutoimisuuden arvioinnissa.

Kannatettavaa on myös Uudenmaan TE-toimiston toimivallan laajentaminen antaa työvoimapolitiittinen lausunto minkä tahansa toisen toimiston asiakkaana olevan henkilön työttömyysturva-asiaan, vaikka asia olisi tullut ratkaista kyseessä olevassa toimistossa tai kunnassa. Näin vältetään työttömyysturva-asioiden aiheetonta siirtämistä ja viivytyksiä työvoimapolitiittisten lausuntojen antamiseen.

Ukkonen Kirsti
KEHA-keskus

Lausunto

15.06.2023

Asia: VN/10847/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työttömyysturvaa ja julkisia työvoima- ja yrityspalveluja koskevien lakien muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

1) Lausuttavaa luonnoksen työttömyysturvalakia koskevista muutosesityksistä?

Pätevä syy jättää toteuttamatta työllistymissuunnitelmaa:

Pirkanmaan TE-toimisto kannattaa esitettävää muutosta. Kyseinen muutos selkeyttää työttömyysturvan seuraamusjärjestelmää. Ehdotetun muutoksen myötä myös julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain tarkoitus toteutuu.

Oikeus työttömyysetuuteen työllistymistä edistävien palvelujen ajalta:

Pirkanmaan TE-toimisto kannattaa ehdotettua muutosta. Muutos selkeyttää työttömyysturvalain tulkintaa.

2) Lausuttavaa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettua lakia koskevista muutosesityksistä?

Työttömän määritelmä:

Ehdotettu työttömän määritelmän muutos yhdenmukaistaa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain sekä työttömyysturvalain. Pirkanmaan TE-toimisto kannattaa säännöksen muuttamista ennen 1.1.2023 vastaavaksi.

Työnhakuvelvollisuuden asettamatta jättäminen:

Pirkanmaan TE-toimisto kannattaa ehdotettua muutosta koskien työnhakuvelvoitteen asettamista tilanteessa, jossa työnhakija olisi kuukauden kuluessa aloittamassa omaehtoisen työttömyysetuudella tuetun opiskelun tai kotoutumiskoulutuksen taikka työvoimakoulutuksen.

Viittaukset ammatillisesta koulutuksesta annettuun lakiin:

Pirkanmaan TE-toimistolla ei ole lausuttavaa tähän viittaussäännöksen kumoamiseen.

Työnhakijan velvollisuus antaa tietoja opintojen etenemisestä:

Pirkanmaan TE-toimisto ei kannata ehdotettua muutosta. Työnhakijaa tulisi velvoittaa toimittamaan tarvittavat tiedot opintojensa etenemisestä. Mikäli lain sanamuotoa muutetaan, Pirkanmaan TE-toimisto toivoo tarkennusta siihen, miten asiakasta informoidaan siitä, milloin häneltä edellytetään tietojen toimittamista. Omaehtoisia opintoja työttömyysetuudella opiskeleville kirjataan työllistymissuunnitelmaan tehtäväksi opintojen seurantaan koskevat tehtävät. Työnhakijan velvollisuutena on ollut merkitä tehtävät ja sitä kautta opintojensa eteneminen toteutuneeksi. Muutoksen toteutuessa Pirkanmaan TE-toimisto toivoo tarkennusta siihen, selvittääkö TE-toimisto itse opintojen etenemisen tilanteessa, jossa työnhakija ei merkitse tehtäviään toteutuneiksi.

Asiakastietojen käsittely:

Pirkanmaan TE-toimisto kannattaa kyseistä teknisluonteista muutosta.

**3) Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettu laki;
kohdennettu kysymys Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja kaikille työ- ja elinkeinotoimistoille:**

Onko laissa säädettyä työttömän määritelmää tulkittu säännöksen sanamuodon mukaisesti vai esitysluonnoksessa oletuksena olevalla tavalla siten, että työttömyysturvalain 2 luvun 10 a §:n perusteella sivutoimisesti opiskelevaa on pidetty työttömänä? Onko määritelmäsäännöksen muutokselle näkemyksenne mukaan tarpeen esittää takautuvaa soveltamista (kts. lain voimaantulo- ja siirtymäsäännös)?

Pirkanmaan TE-toimisto on pitänyt työttömyysturvalain 2 luvun 10 a §:n perusteella sivutoimisesti opiskelevia työttömänä. Pirkanmaan TE-toimisto ei kannata määritelmän takautuvaa soveltamista, ellei sitä voida soveltaa työnhakijan eduksi.

5) Lausuttavaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annettua lakia koskevista muutoksista?

Pirkanmaan TE-toimisto kannattaa, että lakia selkeytetään vastaamaan jo vakiintunutta käytäntöä.

6) Lausuttavaa työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettua lakia koskevista muutoksista?

Työttömän määritelmä:

Esitetty muutos vastaa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettuun lakiin tehtävää muutosta ja on siten kannatettava.

Työvoimapolitiittisten lausuntojen antaminen:

Esitetty muutos Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimiston mahdollisuudesta käsitellä myös kuntakokeilussa olevan asiakkaan työttömyysturva-asia ja antaa tätä koskeva työvoimapolitiittinen lausunto, on kannatettava. Tämä nopeuttaa työttömyysturva-asian käsittelyä, kun asiaa ei tarvitse siirtää takaisin toimivaltaiselle viranomaiselle.

Asiakastietojen käsittely työllistymistä edistävässä monialaisessa yhteispalvelussa:

Pirkanmaan TE-toimisto pitää ehdotettua säännöksen lisäämistä kannatettavana ja perusteltuna asiakkaan palveluprosessin ja asiakastietojen kirjaamisen kannalta.

8) Lausuttavaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annettua valtioneuvoston asetusta koskevista muutoksista?

Pirkanmaan TE-toimisto kannattaa esitettyä muutosta. Esitetty muutos mahdollistaa tehokkaamman resurssien käytön. Pirkanmaan TE-toimisto katsoo, että Uudenmaan TE-toimiston työttömyysturvan vastuualueella tulee olla velvollisuus myös TE-palvelut 2024 -uudistuksen jälkeen antaa lausunnot esitetyissä tilanteissa. Työttömyysturvan vastuualueen tulisi siis antaa työvoimapolitiittinen lausunto aina, jos sillä on toimivalta antaa lausunto.

Sandberg Juha
Pirkanmaan TE-toimisto

Rantala Annina
Pirkanmaan TE-toimisto

Asia: VN/10847/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työttömyysturvaa ja julkisia työvoima- ja yrityspalveluja koskevien lakien muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

1) Lausuttavaa luonnoksen työttömyysturvalakia koskevista muutosesityksistä?

STTK kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa. Muutosesitykset ovat pääosin kannatettavia.

STTK ei pidä kuitenkaan perusteltuna sitä, että kokoaikaisessa palkkatuetussa työssä oleville asetettaisiin työnhakuvelvollisuus. Kokoaikaisesti työllistyvällä ei ole oikeutta työttömyysetuuteen, joten muutos voi johtaa siihen, että kokoaikaisessa palkkatuetussa työssä olevat päättävät työnhakunsa palkkatukityön ajaksi välttääkseen mahdollisen karenssin ja jäävät samalla TE-palveluiden ulkopuolelle.

STTK ei pidä tarkoituksenmukaisena sitä, että työttömyysetuudella tuettuihin omaehtoiisiin opintoihin osallistuvat on asetettu täysimääräisen työnhakuvelvollisuuden piiriin. Työttömän opiskellessa työttömyysetuudella tuettuja opintoja, TE-toimisto on jo tehnyt arvion, että opiskelu on tilanteessa tarkoituksenmukaisin keino parantaa hänen ammattitaitoansa ja mahdollisuuksia saada työtä tai säilyttää työpaikkansa. Varsinkaan tässä tilanteessa ei ole hyödyllistä lisätä työttömälle muita työvoimapolitiittisia velvoitteita ja tarpeetonta byrokratiaa, jotka voivat viivästyttää opiskelua ja opintojen loppuunsaattamista. Tästä syystä STTK ei pidä myöskään tarkoituksenmukaisena nyt esitettyä muutosta, jossa työnhakuvelvollisuus laajennetaan opiskelun juuri aloittaville työttömille.

8) Lausuttavaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annettua valtioneuvoston asetusta koskevista muutoksista?

STTK pitää muutosta perusteltuna. STTK kuitenkin huomauttaa, että työvoimapolitiittisia lausuntoja koskevalla muutoksella lisätään Uudenmaan TE-toimiston tehtäviä. Samassa yhteydessä on turvattava TE-toimiston henkilöstöresurssien riittävyys, jotta työmäärä ei muodostu liian suureksi. Tällä on keskeinen vaikutus myös käsittelyaikoihin työttömyysturva-asioissa.

Koskela Samppa
STTK ry.

Lausunto

15.06.2023

Asia: VN/10847/2023

**Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle
työttömyysturvaa ja julkisia työvoima- ja yrityspalveluja koskevien lakien
muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi**

Lausunnonantajan lausunto

1) Lausuttavaa luonnoksen työttömyysturvalakia koskevista muutosesityksistä?

Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa.

Yhteisjärjestö katsoo, että kaikkia ehdotettuja muutoksia voidaan pitää kannatettavina. Muutoksilla ei ole merkittäviä vaikutuksia työttömyyskassoihin.

Villman Aki

Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö ry

Asia: VN/10847/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työttömyysturvaa ja julkisia työvoima- ja yrityspalveluja koskevien lakien muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

1) Lausuttavaa luonnoksen työttömyysturvalakia koskevista muutosesityksistä?

Pätevä syy jättää toteuttamatta työllistymissuunnitelmaa

SAK toistaa esimerkiksi pohjoismaisen mallin valmisteluvaiheessa esittämänsä kritiikin mallin yleisestä monimutkaisuudesta ja byrokraattisuudesta. Kun jokainen työhaun tilanne on pyritty määrittelemään lainsäädäntöön, tämän kaltaisia ristiriitaisuuksia tulee lähes väistämättä. Ratkaisumme olisi väljentää laintasoista sääntelyä turvaten työnhakijan hyvän palvelun kuten säännölliset tapaamiset.

Muutettavaksi esitetystä kohdasta toteamme, että sanktion pitäisi seurata vasta työhaun laiminlyönnistä työttömyyden aikana. On erittäin tärkeää, että työnhakukeskustelu käydään jo palkkatuetun työjakson lähestyessä loppuaan ja palkkatuetussa työssä oleva alkaa hakea uutta työtä. Tavoitteena on siirtyminen työstä työhön ilman uutta työttömyysjaksoa. Sanktioinnin mahdollisuus ei kuitenkaan ole tässä keskeistä vaan työhaun tukeminen.

Oikeus työttömyysetuuteen työllistymistä edistävien palvelujen ajalta

SAK pitää esitettyä täsmennystä hyvänä.

2) Lausuttavaa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettua lakia koskevista muutosesityksistä?

Työnhakuvelvollisuuden asettamatta jättäminen

SAK ymmärtää perustelut muutokselle, mutta toistaa kritiikin pohjoismaisen mallin monimutkaisuudesta ja byrokraattisuudesta, mikä aiheuttaa myös tämän kohdan esitetyn ristiriidan ja muutostarpeen.

Työnhakijan velvollisuus antaa tietoja opintojen etenemisestä

SAK kannattaa esitystä, koska se sujuvoittaa toimeenpanoa.

Asiakastietojen käsittely

SAK pitää esitettyjä muutoksia järkevinä sujuvan toimeenpanon kannalta

6) Lausuttavaa työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettua lakia koskevista muutoksista?

Työvoimapolitiittisten lausuntojen antaminen

SAK kannattaa esitystä. Pidämme tärkeänä, että työnhakijan työttömyysturva-asia saadaan käsiteltyä mahdollisimman tehokkaasti ilman viivästyksiä.

8) Lausuttavaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annettua valtioneuvoston asetusta koskevista muutoksista?

Ks. kohta 6, työvoimapolitiittisen lausunnon antaminen.

SAK kannattaa esitystä. Pidämme tärkeänä, että työnhakijan työttömyysturva-asia saadaan käsiteltyä mahdollisimman tehokkaasti ilman viivästyksiä.

Latvatalo Eveliina

SAK ry - Työ ja turva -osasto työvoimapolitiittinen asiantuntija Alli Tiensuu

Asia: VN/10847/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työttömyysturvaa ja julkisia työvoima- ja yrityspalveluja koskevien lakien muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

2) Lausuttavaa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettua lakia koskevista muutosesityksistä?

Hallituksen esityksen luonnoksessa lukee julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 13 luvun 2 §:n 1 momentin 8 kohdasta sivulla 7 seuraavaa: ”Nykyisin edellä tarkoitetut työnhaun voimassa oloa koskevat työvoimapolitiittiset lausunnot tallennetaan työ- ja elinkeinotoimiston yleiseen asianhallintajärjestelmään. Selkeyden ja tiettyä henkilöä koskevien tietokokonaisuuksien eheyden vuoksi olisi kuitenkin tarkoituksenmukaista, että lausunnot voitaisiin tallentaa käytössä olevaan asiakastietojärjestelmään samalla tavalla kuin muutkin työvoimapolitiittiset lausunnot.” Tällä hetkellä tällaisen henkilön tietoja ei saa tallentaa asiakastietojärjestelmään sitä varten, että voidaan antaa etuuden maksajan pyytämä työvoimapolitiittinen lausunto, vaan lausunto annetaan manuaalisesti ja tallennetaan erilliseen sähköiseen järjestelmään.

Oikeudelliset palvelut toivoo täsmennystä hallituksen esitykseen henkilöistä, joiden tietoja ei ole tallennettuna (työnhaku ei ole voimassa) asiakastietojärjestelmään sen osalta, voidaanko 8 kohdan nojalla käsitellä (tallentaa) myös työvoimapolitiittisen lausunnon antamisen kannalta välttämättömät tiedot henkilöstä, kuten nimi ja henkilötunnus ja voidaanko nämä tallentaa asiakastietojärjestelmään 8 kohdan perusteella, riippumatta julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 13 luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohdasta, jossa viitataan käsiteltävien tietojen osalta henkilöasiakkaaseen? Vai onko tarkoitus, että 8 kohta mahdollistaa vain manuaalisesti annetun työvoimapolitiittisen lausunnon tallentamisen asiakastietojärjestelmään – ei henkilön muiden tietojen (esimerkiksi nimi ja henkilötunnus) käsittelemistä/tallentamista asiakastietojärjestelmään työvoimapolitiittisen lausunnon antamista varten?

3) Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettu laki;

kohdennettu kysymys Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja kaikille työ- ja elinkeinotoimistoille:

Onko laissa säädettyä työttömän määritelmää tulkittu säännöksen sanamuodon mukaisesti vai esitysluonnoksessa oletuksena olevalla tavalla siten, että työttömyysturvain 2 luvun 10 a §:n perusteella sivutoimisesti opiskelevaa on pidetty työttömänä? Onko määritelmäsäännöksen muutokselle

näkemyksenne mukaan tarpeen esittää takautuvaa soveltamista (kts. lain voimaantulo- ja siirtymäsäännös)?

Oikeudelliset palvelut on ohjeistanut työttömän (laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta 1 luku 3 § 1 momentti 3 kohta) määritelmää tulkittavaksi 1.1.2023 lukien, kuten hallituksen esityksen luonnoksessa on esitetty, koska kyseessä on HE 176/2022 vp perusteella ollut tarkoitus olla vain teknisluonteinen muutos. Oikeudelliset palvelut on tulkinnut, että jos työnhakijan opintoja ei pidetä päätoimisina työttömyysturvalain 2 luvun 10 a §:n perusteella, työnhakija ei ole työttömyysturvalain 2 luvun 10 §:ssä tarkoitettu päätoiminen opiskelija, ja tällöin hän on julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 3 kohdan perusteella työtön.

Oikeudelliset palvelut on siinä ymmärryksessä, että työttömän määritelmää olisi sovellettu työ- ja elinkeinotoimistoissa ja kokeilualueen kunnissa pääsääntöisesti hallituksen esityksen luonnoksessa esitetyllä tavalla, tai ainakaan asia ei ole herättänyt suurempaa keskustelua tai enempää kuin muutaman kysymyksen. Oikeudelliset palvelut katsoo kuitenkin, että määritelmäsäännökselle on hyvä esittää takautuvaa soveltamista 1.1.2023 lukien. Määritelmäsäännöksellä on vaikutusta muun muassa palkkatukeen, työnhakijan palveluprosessiin sekä työnhakuvelvollisuuteen ja viimeksi mainittujen

laiminlyönneistä voidaan asettaa työttömyysetuutta hakevalle työnhakijalle työttömyysturvalain perusteella seuraamuksia. Tulevaisuuden soveltamisen kannalta Oikeudelliset palvelut katsoo, että takautuva soveltaminen turvaa sen tulkinnan, joka on tarkoitettu olevan jo 1.1.2023 lukien, riippumatta voimassa olevan lain sanamuodosta.

6) Lausuttavaa työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettua lakia koskevista muutoksista?

Oikeudelliset palvelut pitää esitettyjä väliaikaisia muutoksia Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimiston toimivallan laajentamisesta kannatettavina. Toimi-

valtakysymykset ovat herättäneet aika ajoin paljon keskustelua työ- ja elinkeinotoimistojen ja kokeilualueen kuntien välillä. Työttömyysturva-asoiden edestakainen siirtäminen ja toimivaltaan liittyvät kysymykset ovat aiheuttaneet myös viivästyksiä työvoimapoliittisten lausuntojen antamisessa ja esitetty muutos vähentänee viivästyksiä ja sujuvoittaa toimivaltaan liittyviä epäselvyyksiä.

Oikeudelliset palvelut katsoo, että Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimiston toimivallan laajentaminen suhteessa työ- ja elinkeinotoimistoihin sekä kokeilualueen kuntiin olisi hyvä saattaa voimaan samanaikaisesti. Jos toimivallan laajentaminen saatetaan voimaan eriaikoina työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kokeilualueen kuntien osalta, on siinä riskinä toimivaltaan liittyvät epäselvyydet aiemmin mainittujen tahojen välillä.

Oikeudelliset palvelut kiinnittää vielä huomiota toimivallan laajentamisen osalta mahdolliseen siirtymäaikaan ja siihen, että siitä voisi olla jotakin tarkempaa kirjoitettuna hallituksen esityksessä ja asetuksen muutoksen perusteluista. Siirtymän kannalta olisi oleellista, että Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimistolla olisi mahdollisuus ratkaista asia ja antaa työvoimapoliittinen lausunto myös takautuvaan aikaan ehdotetun laki- ja asetusmuutoksen voimaantulon jälkeen. Näin taattaisiin työttömyysturva-asoiden sujuva käsittely ja vältettäisiin toimivaltaan liittyvät epäselvyydet laki- ja asetusmuutoksen voimaantulon yhteydessä.

8) Lausuttavaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annettua valtioneuvoston asetusta koskevista muutoksista?

Oikeudelliset palvelut pitää esitettyjä väliaikaisia muutoksia Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimiston toimivallan laajentamisesta kannatettavina. Toimivaltakysymykset ovat herättäneet aika ajoin paljon keskustelua työ- ja elinkeinotoimistojen ja kokeilualueen kuntien välillä. Työttömyysturva-asioiden edestakainen siirtäminen ja toimivaltaan liittyvät kysymykset ovat aiheuttaneet myös viivästyksiä työvoimapolitiittisten lausuntojen antamisessa ja esitetty muutos vähentäne viivästyksiä ja sujuvoittaa toimivaltaan liittyviä epäselvyyksiä.

Oikeudelliset palvelut katsoo, että Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimiston toimivallan laajentaminen suhteessa työ- ja elinkeinotoimistoihin sekä kokeilualueen kuntiin olisi hyvä saattaa voimaan samanaikaisesti. Jos toimivallan laajentaminen saatetaan voimaan eriaikoina työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kokeilualueen kuntien osalta, on siinä riskinä toimivaltaan liittyvät epäselvyydet aiemmin mainittujen tahojen välillä.

Oikeudelliset palvelut kiinnittää vielä huomiota toimivallan laajentamisen osalta mahdolliseen siirtymäaikaan ja siihen, että siitä voisi olla jotakin tarkempaa kirjoitettuna hallituksen esityksessä ja asetuksen muutoksen perusteluista. Siirtymän kannalta olisi oleellista, että Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimistolla olisi mahdollisuus ratkaista asia ja antaa työvoimapolitiittinen lausunto myös takautuvaan aikaan ehdotetun laki- ja asetusmuutoksen voimaantulon jälkeen. Näin taattaisiin työttömyysturva-asioiden sujuva käsittely ja vältettäisiin toimivaltaan liittyvät epäselvyydet laki- ja asetusmuutoksen voimaantulon yhteydessä.

Hurme Riku

Uudenmaan ELY - Oikeudelliset palvelut -yksikkö (Oikeudelliset palvelut)

Asia: VN/10847/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työttömyysturvaa ja julkisia työvoima- ja yrityspalveluja koskevien lakien muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

1) Lausuttavaa luonnoksen työttömyysturvalakia koskevista muutosesityksistä?

Lakiesitysluonnoksessa perustellaan työttömyysturvalain (TTL) 2 a luvun 12 §:n 1 momentin 3 kohdan muuttamistarvetta työttömyysetuuden saamisen vastikkeellisuuden toteuttamistarpeella palkkatuetussa työssä olevien osalta.

Nykytilanteessa palkkatuetussa työssä olevalle järjestetään JTYPL 2 luvun 7 §:n mukaan työnhakukeskustelu kuukautta ennen palkkatukijakson päättymistä, jolloin henkilölle asetetaan myös työnhakuvelvollisuus. Kuitenkin jos henkilö laiminlyö tällöin työnhakuvelvollisuuttaan, ei hänelle voida asettaa korvauksetonta määräaika tai karenssia johtuen nykyisen TTL 2 a luvun 12 §:n 1 momentin 3 kohdan muotoilusta, jonka mukaan työnhakijalla on pätevä syy jättää hakematta työmahdollisuuksia, jos hän on kokoaikaisessa työssä työnhakuvelvollisuuden tarkastelujakson aikana vähintään kahden viikon ajan. Nyt esitetään, että mainittua 3 kohtaa muutettaisiin siten, ettei säännöstä sovellettaisi palkkatuetussa työssä oleviin.

Vantaan kaupungin mukaan on perusteltua aloittaa työnhaku kuukautta ennen palkkatuetun työsuhteen päättymistä. On kuitenkin vaikea perustella kestäväällä tavalla työttömyysetuuden saamisen vastikkeellisuuden toteutumisella työnhakuvelvollisuuden laiminlyöntiin liitettyä sanktiointia ajalta, jolloin henkilö on ollut käytännössä työssä eikä ole nostanut työttömyysetuutta. Ehdotus ei ole tästä syystä ongelmaton myöskään perustuslain 19 §:n 2 momentissa säädetyn yksilön työttömyysturvaoikeuden kannalta. Työnhakuvelvollisuuden laiminlyönnin sanktioinnin perustelua ei tule siten tarpeettomasti hämärtää entisestään. Em. syistä ehdotus ei ole kannatettava. Työnhakuvelvollisuuteen liittyvät säännökset kaipaavat lainsäätäjältä vielä kokonaisvaltaisempaa selkiyttämistä.

TTL 10 luvun 4 §:n otsikkoon ja 1 momenttiin ehdotettu selkiyttävä maininta siitä, että säännöstä sovellettaisiin palvelun alkamisen jälkeen, on puolestaan kannatettava.

2) Lausuttavaa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettua lakia koskevista muutosesityksistä?

Lakiesitysluonnoksessa ehdotetaan muutettavan julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (JTYPL) 1 luvun 3 §:n 3 kohtaa, jossa määritellään, ketä pidetään työttömänä. Lakiesitysluonnoksessa todetaan, että 1.1.2023 voimaan tullessa muutoksessa on ollut virhe. Käytännössä lain sanamuoto on asettanut sellaiset opiskelijat, jotka ovat työhistoriallaan pystyneet aiemmin osoittamaan opintojensa sivutoimisuuden (ettei opiskelu ole este työn vastaanottamiselle), aiempaa huonompaan asemaan. Tämä virhe ehdotetaan nyt korjattavaksi siten, että säännöksessä viitattaisiin työttömyysturvalain 2 lukuun vastaavalla tavalla kuin siinä säädettiin ennen 1.1.2023 voimaan tullutta muutosta. Korjauksen jälkeen henkilöä pidettäisiin työttömänä opiskeluun liittyvien seikkojen osalta, jos henkilö ei ole työttömyysturvalain 2 luvussa tarkoitettu päätoiminen opiskelija. Vantaan kaupungin mukaan ehdotus on kannatettava.

Lakiesitysluonnoksessa ehdotetaan myös muutettavan JTYPL 3 luvun 7 §:n 1 momentin 6 kohtaa. Ehdotetun uuden 6 kohdan mukaan työnhakuvelvollisuutta ei asetettaisi, jos työnhakijan työttömyys päättyy kuukauden kuluessa muusta syystä kuin työvoimakoulutuksen tai 6 luvussa tai kotoutumisen edistämisestä annetun lain 22 – 24 §:ssä tarkoitetun työttömyysetuudella tuetun omaehtoisen opiskelun takia, taikka hän kuukauden kuluessa aloittaa varusmies- tai siviilipalveluksen tai perhevapaan; työnhakuvelvollisuus jätetään asettamatta sen tarkastelujakson osalta, jonka aikana työttömyys päättyy taikka varusmies- tai siviilipalvelus tai perhevapaa alkaa. Voimassa olevassa JTYPL 3 luku 3 §:n 2 momentissa säädetään, että vaikka työnhakija ei ole työtön tai työttömyysuhanalainen, hänelle asetetaan työnhakuvelvollisuus, jos hän: 1) opiskelee työvoimakoulutuksessa; 2) opiskelee omaehtoisia opintoja tämän lain 6 luvussa tai kotoutumisen edistämisestä annetun lain 22–24 §:ssä tarkoitetulla tavalla työttömyysetuudella tuettuna; tai 3) on palkkatuetussa työssä.

Vantaan kaupungin mukaan työnhakuvelvollisuuden asettamisen perustelu ei ole ongelmaton palkkatuetun työn ohella myöskään 1–2 kohdissa mainittujen opintojen ajalta. Jotta opiskelussa päästään parhaaseen lopputulokseen, tulisi henkilön pystyä keskittymään opiskeluun ilman työnhakuvelvollisuutta, koska hyvin onnistuneet opinnot edesauttavat nopeaa työllistymistä. Työnhakuvelvollisuuteen liittyvät säännökset kaipaavat lainsäätäjältä vielä kokonaisvaltaisempaa tarkastelua ja selkiyttämistä.

Vantaan kaupunki kiinnittää nyt käsillä olevien muutosehdotusten yhteydessä myös huomioita JTYPL 12 luvun 6 §:n puutteelliseen sisältöön. Sen 2 momentissa säädetään työllistymissuunnitelmassa tai sitä korvaavassa suunnitelmassa sovitun työllistymistä tukevan palvelun tuottajan oikeudesta saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta säännöksessä mainituilta viranomaisilta henkilöasiakasta koskevat tiedot, jotka ovat välttämättömiä palvelun järjestämiseksi. Kuitenkaan viranomaiselle (kuten kokeilualueen kunnalle) ei ole säädetty vastaavasti tiedonsaantioikeutta suhteessa työllistymistä tukevan palvelun tuottajaan, niin kuin on säädetty 1 momentissa tiedonsaantioikeudesta suhteessa julkisten työvoima- ja yrityspalvelujen palveluntuottajaan. Tämä säännöksen selkeä epäkohta on syytä korjata.

6) Lausuttavaa työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettua lakia koskevista muutoksista?

Lakiesitysluonnoksessa ehdotetaan, että työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain (kuntakokeilulaki) 14 a §:n 1 momenttiin lisättäisiin säännös siitä, että asiakastietojärjestelmän käyttöoikeuksia koskeva monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain 9 a §:n 4 momentti koskisi myös työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa mukana olevien kuntien perustamaa kuntayhtymää. Muutoksen jälkeen olisi selkeämpää, että myös kuntayhtymän palveluksessa olevalle henkilölle, joka hoitaa työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetussa laissa tarkoitettuja tehtäviä, voidaan

myöntää käyttöoikeus monialaisen yhteispalvelun asiakastietojärjestelmään. Ehdotus on kannatettava.

Samassa yhteydessä Vantaan kaupunki kiinnittää huomioita kuntakokeilulain 14 a §:n viittaustekniikkaan. Kuntakokeilulain 14 a §:n 2 momentin mukaan kokeilualueen kunta on työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain 9 b §:ssä tarkoitettujen tietojen yhteisrekisterinpitäjä.

Mainitussa säännöksessä tarkoitetut tiedot löytyvät kuitenkin TYP-lain 9 §:stä (työtöntä koskevat tiedot ja niiden käyttötarkoitus), ei 9 b:stä. Kuntakokeilulain 14 a §:n 2 momenttia tulisi siten korjata niin, että viitattu 9 b § muutettaisiin 9 §:ksi. Kuntakokeilulain 14 a §:ään sisältyvä viittaustekniikka tulisi tarkistaa myös kokonaisuutena.

Isotalus Birgit
Vantaan kaupunki/sihteeristö

Lausunto

14.06.2023

Asia: VN/10847/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työttömyysturvaa ja julkisia työvoima- ja yrityspalveluja koskevien lakien muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

1) Lausuttavaa luonnoksen työttömyysturvalakia koskevista muutosesityksistä?

Pätevä syy jättää toteuttamatta työllistymissuunnitelmaa

Kannatettava muutos. Se, että palkkatuettu työ ei olisi jatkossa pätevä syy jättää toteuttamatta työnhakusuunnitelmaa, nostaa entisestään työnhakukeskustelujen merkitystä ja asiakkaan pidempikestoista työllistymistä. Toki tästä herää kysymys, miten tulee toimia niiden palkkatuetussa työssä olevien kohdalla, joilla työ jatkuu suoraan palkkatukijakson jälkeen (toistaiseksi voimassa olevassa tai määräaikainen työsuhteessa) tai joille on haettua jatkoa palkkatukeen esimerkiksi vamma/sairaus -perusteella. Asetetaanko heille työnhakuvelvollisuus siitäkin huolimatta, että työ jatkuu katkotta. Ehdotettu muutos liittyy vahvasti työttömyysetuuden saamisen vastikkeellisuuteen, mutta sillä ei ole merkitystä henkilöiden kannalta, joiden työsuhde jatkuu palkkatukijakson päätyttyä, koska he eivät muutenkaan hae/saa työttömyysetuutta. Keski-Suomen TE-toimistossa tähän liittyviä tilanteita ei ole havaittu eli asiakkaat eivät ole tietävästi kiertäneet työnhakuvelvollisuutta vetoamalla jatkuvaan palkkatukityöhön.

Oikeus työttömyysetuuteen työllistymistä edistävien palvelujen ajalta

Kannatettava muutos. Säännösten selkeyttäminen ja tarkentaminen palvelee TE-palvelujen toimeenpanoa yhdenmukaisesti. Toistaiseksi Keski-Suomen TE-toimistossa ei ole havaittu tähän liittyviä epäselvyyksiä.

2) Lausuttavaa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettua lakia koskevista muutosesityksistä?

Työttömän määritelmä: Ei lausuttavaa

Työnhakuvelvollisuuden asettamatta jättäminen

Kannatettava muutos. Työnhakuvelvollisuuden asettaminen kuukauden kuluessa omaehtoisen työttömyysetuudella tuetun opiskelun, kotoutumiskoulutuksen tai työvoimakoulutuksen aloittaville luo säännöllisyyttä työnhakuvelvollisuuksien asettamiseen. Se myös ohjaa opiskelunsa aloittavia työnhakijoita entistä vahvemmin kohti työmarkkinoita.

Viittaukset ammatillisesta koulutuksesta annettuun lakiin: Ei lausuttavaa.

Työnhakijan velvollisuus antaa tietoja opintojen etenemisestä:

Ei lausuttavaa. On tärkeää, että säännöksen sanamuodot tukevat joustavien menettelytapojen ja mm. rekisterien käyttöä.

Asiakastietojen käsittely

Kannatettava muutos. On hyvä, että asiakastietojen käsittelystä säädettäisiin entistä tarkkarajaisemmin ja että asiakastietojen käsittelyssä huomioidaan myös tilanteet, joissa henkilö ei ole työ- ja elinkeinotoimiston asiakas. Asiakastietojärjestelmän on hyvä tukea mahdollisuutta antaa lausuntoja asiakkaasta, jolla ei ole työnhaku voimassa/joka ei ole ilmoittautunut työnhakijaksi. Tällä hetkellä kirjallisen lausunnon tekeminen kameleonissa, sen tallentaminen asianhallintajärjestelmään (USPA) sekä postittaminen sähköpostitse maksajalle hidastaa prosessia. Tietokokonaisuus on nykyään myös erillään asiakastietojärjestelmästä.

Orrainen Minna
Keski-Suomen TE-toimisto

Asia: VN/10847/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työttömyysturvaa ja julkisia työvoima- ja yrityspalveluja koskevien lakien muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

1) Lausuttavaa luonnoksen työttömyysturvalakia koskevista muutosesityksistä?

Esitetyn muutoksen mukaisesti työttömyysetuuden vastikkeellisuus toteutuisi työttömyysturvalaissa tarkoitetulla tavalla. Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 2 luvun 7 §:n mukainen palkkatuetussa työssä olevalle työnhakijalle järjestettävä työnhakukeskustelu kuukautta ennen palkkatukijakson päättymistä sekä työnhakukeskustelussa laadittava työllistymissuunnitelma, johon mainitun lain 3 luvun 5 §:n mukaan sisältyy määrällisen työhaku velvollisuuden asettaminen, on tarkoituksen mukainen. Lähtökohtaisesti palkkatukijakson tavoitteena on parantaa työnhakijan mahdollisuuksiaan työllistyä, jolloin työnhakuvelvoitteen asettaminen kuukautta ennen palkkatuetun työn päätyttyä edistää palkkatukijakson tavoitteellista toteutumista.

Esitys työttömyysturvalain 10 luvun 2 ja 4 §:n otsikkoa ja 1 momenttia muuttamista koskien on perusteltu ja selkeyttää säännöksen soveltamista.

2) Lausuttavaa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettua lakia koskevista muutosesityksistä?

Esitys työttömän määritelmän tarkentamisesta on perusteltu.

Esitys työhakuvelvollisuuden asettamatta jättämistä koskevasta muutoksesta kuukautta ennen opintojen alkua on perusteltu työhakuvelvollisuuteen mahdollisesti tulevien sattumanvaraisten katkosten johdosta ja yhdenjaksoisen työhakuvelvollisuuden varmistamiseksi.

Luonnoksessa esitetyt perustelut muutoksen tarkoituksenmukaisuudesta ovat saivartelua. Huomio perusteluissa kiinnittyy mm. perusteluun siitä, että opiskelun aikaisen toimeentulon turvaaminen työttömyysetuudella tai opiskelumahdollisuuden järjestäminen työvoimakoulutuksena ei välttämättä ole edes tarkoituksenmukaista, jos työnhakija työllistyy muutenkin. Erityisesti kohtaannon ongelmien näkökulmasta perustelu ei ole tarkoituksen mukainen ja on ristiriidassa työnhakijan koulutukseen sitouttamisen näkökulmasta.

6) Lausuttavaa työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettua lakia koskevista muutoksista?

Esitys on perusteltu ja tarkoitettu tilapäiseksi toimeksi, jolla estetään työnhakijan työttömyysturvasian käsittelyn pitkittymistä

7) Työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettu laki; kohdennettu kysymys kokeilussa mukana oleville kunnille:

Onko laissa säädettyä työttömän määritelmää tulkittu säännöksen sanamuodon mukaisesti vai esitysluonnoksessa oletuksena olevalla tavalla siten, että työttömyysturvalain 2 luvun 10 a §:n perusteella sivutoimisesti opiskelevaa on pidetty työttömänä? Onko määritelmäsäännöksen muutokselle näkemyksenne mukaan tarpeen esittää takautuvaa soveltamista (kts. lain voimaantulo- ja siirtymäsäännös)?

Laissa säädettyä työttömän määritelmää on tulkittu säännöksen esitysluonnoksessa oletuksena olevalla tavalla siten, että sivutoimisesti opiskelevaa on pidetty työttömänä. Emme näe tarvetta esittää takautuvaa soveltamista.

Mukkala Sirkku
Isojoen kunta

Asia: VN/10847/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työttömyysturvaa ja julkisia työvoima- ja yrityspalveluja koskevien lakien muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

1) Lausuttavaa luonnoksen työttömyysturvalakia koskevista muutosesityksistä?

Pätevä syy jättää toteuttamatta työllistymissuunnitelmaa:

Työttömyysturvalain 2 a luvun 12 §:n 1 momentin 3 kohtaa esitetään muutettavaksi siten, ettei säännöstä sovellettaisi palkkatuetussa työssä oleviin.

Työttömyysturvalain 2 a luvun 12 §:n 1 momentin 3 kohtaa koskeva muutosesitys on kannatettava, koska nykyisessä säännöksessä ei ole huomioitu tilannetta, että palkkatuetussa työssä oleville järjestetään työnhakukeskustelu ja asetetaan työnhakuvelvollisuus kuukautta ennen palkkatukijakson päättymistä. Jos hän jättää hakematta työmahdollisuuksia, hänelle ei kuitenkaan voida asettaa korvauksetonta määräaikaa tai työssäolovelvoitetta.

Oikeus työttömyysetuuteen työllistymistä edistävien palvelujen ajalta:

Työttömyysturvalain 10 luvun 4 §:n otsikkoa ja 1 momenttia esitetään muutettavaksi siten, että otsikossa ja 1 momentissa mainittaisiin nykyistä tarkemmin, että säännöstä sovelletaan palvelun alkamisen jälkeen.

Muutosesitys on kannatettava. Esitys täsmentää ja selkeyttää kyseisen lainkohdan soveltamista.

2) Lausuttavaa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettua lakia koskevista muutosesityksistä?

Työttömän määritelmä:

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 1 luvun 3 §:n 3 kohdassa on määritelty, ketä pidetään työttömänä. Säännöksen c alakohtaa on viimeksi muutettu 1.1.2023 voimaan tulleella lailla.

JTYPL 1 luvun 3 §:n 3 kohdan c alakohtaa esitetään muutettavaksi siten, että säännöksessä viitattaisiin työttömyysturvalain 2 lukuun vastaavalla tavalla kuin säännöksessä säädettiin ennen 1.1.2023 voimaan tullutta, tuolloin teknisluonteiseksi lakiviittauksen korjaamiseksi tarkoitettua muutosta.

Muutosesitys on kannatettava, jotta sivutoimisesti opiskelevaa koskisi samat oikeudet ja velvollisuudet kuin muitakin työttömiä.

Työnhakuvelvollisuuden asettamatta jättäminen:

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 3 luvun 7 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaan työnhakuvelvollisuutta ei aseteta, jos työnhakijan työttömyys on päättymässä kuukauden kuluessa. JTYPL 3 luvun 7 §:n 1 momentin 6 kohtaa esitetään muutettavaksi siten, että työnhakuvelvollisuutta ei jätettäisi asettamatta, vaikka työnhakija olisi kuukauden kuluessa aloittamassa omaehtoisen työttömyysetuudella tuetun opiskelun tai kotoutumiskoulutuksen taikka työvoimakoulutuksen.

Esitetty muutosesitys on kannatettava. Esitys selkeyttää sääntelyä ja varmistaa yhdenjaksoisen työnhakuvelvollisuuden toteutumisen siten, että työnhakuvelvollisuuteen ei tule perusteettomia katkoksia.

Työnhakijan velvollisuus antaa tietoja opintojen etenemisestä:

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 6 luvun 8 §:n mukaan työnhakijan on esitettävä työ- ja elinkeinotoimistolle tarpeellinen selvitys opintojensa etenemisestä.

JTYPL 6 luvun 8§:ää esitetään muutettavaksi siten, että nykyisen ehdottoman sanamuodon sijasta työ- ja elinkeinotoimisto voisi edellyttää opintojen etenemistä koskevan selvityksen esittämistä.

Esitetty muutosesitys on kannatettava. Esitys selkeyttää sääntelyä ja varmistaa sen, että viranomaisella on kussakin yksittäisessä tapauksessa mahdollisuus oman harkinnan mukaan tarkistaa opintojen etenemistä käytettävissään olevista tiedoista. Esityksen mukaan esitetty muutos tulisi voimaan myös kuntakokeilussa mukana olevissa kunnissa, joka yhdenmukaistaa sääntelyä.

Asiakastietojen käsittely:

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 13 luvussa säädetään työ- ja elinkeinotoimiston asiakastietojen käsittelystä. Luvun 2 §:n 1 momentin 8 kohdassa säädetään perusteesta käsitellä työ- ja elinkeinotoimiston henkilöasiakkaan työttömyysturva-oikeuteen ja vuoritteluvapaaseen liittyviä selvityksiä ja työvoimapolitiittisia lausuntoja.

Nykyisin tilanteessa, jossa henkilö ei ole työ- ja elinkeinotoimiston asiakas, työvoimapolitiittiset lausunnot tallennetaan työ- ja elinkeinotoimiston yleiseen asianhallintajärjestelmään.

JTYPL 13 luvun 2§:n 8 kohtaa esitetään muutettavaksi siten, että henkilöasiakkaasta voidaan käsitellä työttömyysturvaan ja vuorotteluvapaaseen liittyvät selvitykset ja työvoimapoliittiset lausunnot sekä muut lausunnot ja ilmoitukset; mainittuja tietoja voidaan käsitellä myös silloin, kun yksityinen henkilö ei ole henkilöasiakas.

Esitetty muutosesitys on kannatettava. Esitys selkeyttää sääntelyä ja varmistaa sen, että tiettyä henkilöä koskevat em. lausunnot voidaan tallentaa käytössä olevaan asiakastietojärjestelmään samalla tavalla kuin muutkin työvoimapoliittiset lausunnot.

**3) Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettu laki;
kohdennettu kysymys Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja kaikille työ- ja elinkeinotoimistoille:**

Onko laissa säädettyä työttömän määritelmää tulkittu säännöksen sanamuodon mukaisesti vai esitysluonnoksessa oletuksena olevalla tavalla siten, että työttömyysturvalain 2 luvun 10 a §:n perusteella sivutoimisesti opiskelevaa on pidetty työttömänä? Onko määritelmäsäännöksen muutokselle näkemyksenne mukaan tarpeen esittää takautuvaa soveltamista (kts. lain voimaantulo- ja siirtymäsäännös)?

Sivutoimisesti opiskelevaa työnhakijaa on pidetty työttömänä.

4) Lausuttavaa työvoimapalveluiden järjestämistä annettua lakia koskevista muutoksista?

Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä tulee voimaan 1.1.2025. Samanaikaisesti laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta kumotaan.

Esityksen mukaan tässä esityksessä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettuun lakiin esitettyjä muutoksia vastaavat muutokset tehdään työvoimapalveluiden järjestämisestä annettuun lakiin.

Ei lausuttavaa.

5) Lausuttavaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annettua lakia koskevista muutoksista?

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun lain 15 §:n 2 momentissa on säädetty asetuksenantovaltuudesta, jonka nojalla valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tiettyjen työnhakijan työttömyysturva-oikeutta koskevien työvoimapoliittisten lausuntojen antamiseen liittyvästä työ- ja elinkeinotoimistojen keskinäisestä toimivallasta. Valtioneuvoston asetuksella on säädetty, että Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimisto antaa muun muassa yritystoiminnan pää- ja sivutoimisuutta koskevat työvoimapoliittiset lausunnot kaikkien työ- ja elinkeinotoimistojen asiakkaana olevista työnhakijoista.

Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimiston toimivalta vuorotteluvapaalla olevan henkilön yritystoimintaa koskevien työvoimapoliittisten lausuntojen antamiseen on lainsäädännössä tulkinnanvarainen.

Esitys on kannatettava, koska esityksen mukaan toimivaltaa selkeytetään lisäämällä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun lain 15 §:n 2 momentissa säädettyyn asetuksenantovaltuuteen maininta vuorotteluvapaalaissa tarkoitetuista työvoimapoliittisista lausunnoista.

6) Lausuttavaa työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettua lakia koskevista muutoksista?

Työttömän määritelmä:

Esityksen mukaan työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain 2 §:ssä säädettyyn työttömän määritelmään tehtäisiin vastaava muutos kuin julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettuun lakiin ja työvoimapolveluiden järjestämisestä annettuun lakiin.

Työvoimapolitiittisten lausuntojen antaminen:

Esityksellä esitetään, että Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimistolla olisi toimivalta käsitellä sille virheellisesti lähetetty työnhakijan työttömyysturva-asia. Esityksen mukaan valtioneuvoston asetusta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista on tarkoitus muuttaa samanaikaisesti tässä hallituksen esityksessä ehdotettujen muutosten kanssa siten, että Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimisto voisi käsitellä minkä tahansa työnhakijan työttömyysturva-asian ja antaa tätä koskevan työvoimapolitiittisen lausunnon. Kyse olisi mahdollisuudesta antaa lausunto. Velvollisuus lausunnon antamiseen säilyisi työ- ja elinkeinotoimistolla, jonka asiakkaana työnhakija on.

Asiakastietojen käsittely työllistymistä edistävässä monialaisessa yhteispalvelussa:

Esityksen mukaan lainsäädännön selkeyttämiseksi työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain 14 a §:n 1 momenttiin lisättäisiin säännös siitä, että asiakastietojärjestelmän käyttöoikeuksia koskeva monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain 9 a §:n 4 momentti koskisi myös työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa mukana olevien kuntien perustamaa kuntayhtymää.

Edellä mainitut esitykset koskien työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettua lakia ovat kannatettavia.

8) Lausuttavaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annettua valtioneuvoston asetusta koskevista muutoksista?

Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimiston käsiteltäväksi on muista työ- ja elinkeinotoimistoista ja työllisyyden kuntakokeilukunnista siirretty tapauksia, joissa asia olisi kuitenkin tullut ratkaista kyseessä olevassa toimistossa tai kunnassa. Työnhakijan näkökulmasta asian siirtämisestä aiheutuu merkittäviä viiveitä.

Muutosesityksen mukaan Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimisto voisi käsitellä minkä tahansa työnhakijan työttömyysturva-asian ja antaa tätä koskevan työvoimapolitiittisen lausunnon.

Muutosesitys on kannatettava.

10) Muuta lausuttavaa?

Esitetyt muutokset ovat perusteltuja, koska ne selkeyttävät ja yhdenmukaistavat sääntelyn soveltamista.

Jokimäki Tarja
Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto

Lausunto

13.06.2023

Asia: VN/10847/2023

**Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle
työttömyysturvaa ja julkisia työvoima- ja yrityspalveluja koskevien lakien
muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi**

Lausunnonantajan lausunto

10) Muuta lausuttavaa?

Kainuun TE-toimiston mielestä esitetyt muutokset kokonaisuudessaan ovat tarpeellisia. Ne selkeyttävät työnhakijan palveluprosessia, työttömyysturvan käsittelyprosessia sekä parantavat työnhakijoiden yhdenvertaista asemaa.

Piirainen Päivi
Kainuun TE-toimisto

Asia: VN/10847/2023

**Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle
työttömyysturvaa ja julkisia työvoima- ja yrityspalveluja koskevien lakien
muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi**

Lausunnonantajan lausunto

2) Lausuttavaa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettua lakia koskevista muutosesityksistä?

Hyödynnettäessä rekisteritietoja, toimeenpanossa on hyvä huomioida, että ammatillisessa koulutuksessa tutkinnon osien etenemisen ja suoritusten

kirjauksissa voi olla pitkiä viiveitä ennen kuin ne ovat nähtävissä KOSKI-palvelun kautta. Osaamispisteet kirjautuvat vasta kun tutkinnon osasta on annettu näyttö ja se on arvioitu. Tutkinnon osien laajuudet myös vaihtelevat paljon tutkinnoittain ja tutkintojen sisällä. Kiinnitämme siten huomiota toimeenpanoon, eli siihen, että käytännöt ovat yhdenmukaisia ja tietoisuus rekisterien hyödyntämisestä on jaettu.

Ruonala Heidi
Opetushallitus

Asia: VN/10847/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työttömyysturvaa ja julkisia työvoima- ja yrityspalveluja koskevien lakien muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

1) Lausuttavaa luonnoksen työttömyysturvalakia koskevista muutosesityksistä?

Ehdotettu muutos työttömyysturvalain 2a luvun 12 §:ään momenttiin 3 poistaa palkkatuetun kokoaikatyön pätevistä syistä jättää toteuttamatta työllistymissuunnitelmaa tai työllistymissuunnitelmaa korvaavaa suunnitelmaa. Esitetyn muutoksen, ”työnhakija on työnhakuvelvollisuuden tarkastelujakson aikana työllistynyt yhdenjaksoisesti ja kokoaikaisesti muussa kuin palkkatuetussa työssä vähintään kahden viikon ajan”, mukaisesti työttömyysetuuden vastikkeellisuus toteutuisi työttömyysturvalaissa tarkoitetulla tavalla.

Palkkatukijakson tavoitteena on parantaa työnhakijan mahdollisuuksiaan työllistyä, jolloin työnhakuvelvoitteen asettaminen kuukautta ennen palkkatuetun työn päättymistä edistää palkkatukijakson tavoitteellista toteutumista. Muutos on kannatettava ja linjassa palkkatuen tarkoituksen kanssa.

2) Lausuttavaa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettua lakia koskevista muutosesityksistä?

Esitys työttömän määritelmän tarkentamisesta, opiskeluun liittyvien seikkojen osalta, on perusteltu.

JTYP-lakiin ehdotetaan muutettavaksi myös työttömyysetuudella tuettujen omaehtoisten opintojen seuranta koskevaan 6 luvun 8§:ään. Esitetyn mukaisesti on kannatettavaa, että työnhakijan velvollisuus antaa tietoja opintojen etenemisestä sanamuotoa laajennetaan niin, että opintojen etenemistä voidaan mahdollisesti seurata viranomaisen harkinnan mukaan muillakin kuin työnhakijan määräajassa ilmoittamien tietojen perusteella. Asiakkaan edun kannalta on perusteltua, että viranomainen voi harkintansa mukaan käyttää joustavia ja tarkoituksenmukaisia toimintatapoja opintojen etenemisen seurannassa.

Työnhakuvelvollisuuden asettamista koskevat muutosesitykset ovat perusteltuja sekä selkiyttävät ja tarkoituksenmukaistavat työnhakija-asiakkaiden palvelua ja ohjausta.

Asiakastietojen käsittelyä koskevia muutoksia pidetään kannatettavina.

5) Lausuttavaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annettua lakia koskevista muutoksista?

Muutoksen tarkoituksena selkeyttää Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimiston toimivaltaa vuorotteluvapaalla olevan asiakkaan yritystoiminnan pää- ja sivutoimisuuden arvioinnissa. Muutos nopeuttaa ja yksinkertaistaa työnhakija-asiakkaiden etuusasioiden käsittelyä ja on kannatettava.

7) Työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettu laki; kohdennettu kysymys kokeilussa mukana oleville kunnille:

Onko laissa säädettyä työttömän määritelmää tulkittu säännöksen sanamuodon mukaisesti vai esitysluonnoksessa oletuksena olevalla tavalla siten, että työttömyysturvalain 2 luvun 10 a §:n perusteella sivutoimisesti opiskelevaa on pidetty työttömänä? Onko määritelmäsäännöksen muutokselle näkemyksenne mukaan tarpeen esittää takautuvaa soveltamista (kts. lain voimaantulo- ja siirtymäsäännös)?

Säännöstä on tulkittu niin, että työttömyysturvalain 2 luvun 10 a §:n perusteella sivutoimisesti opiskelevaa on pidetty julkisesta työvoima- ja yrityspalveluista annetun lain mukaan työttömänä. Selkeyden ja asiakkaiden tasavertaisuuden vuoksi on perusteltua esittää takautuvaa soveltamista.

8) Lausuttavaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annettua valtioneuvoston asetusta koskevista muutoksista?

Esitetty asetusmuutos Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimiston toimivaltaan on kannatettava, jotta asiakkaan työttömyysturva-asian käsittely ei aiheettomasti viivästy viranomaisen toiminnan takia. Myös kuntakokeilulakiin esitettävä asetusmuutos on kannatettava, esitys selkeyttää ja nopeuttaa asiakkaan etuusprosessia.

Työllistymistä edistämisen kuntakokeilusta annetun lain 14 a §:ään 1 momenttiin esitetään myös muutosta, siten että käyttöoikeus monialaisen yhteispalvelun asiakastietojärjestelmään on jatkossa ei vain kunnan palveluksessa työskentelevällä, vaan myös kuntayhtymän palveluksessa työskentelevällä työntekijällä. Muutos on tarpeellinen.

10) Muuta lausuttavaa?

Yleisesti tässä, hallituksen esityksessä eduskunnalle työttömyysturvaa ja julkisia työvoima- ja yrityspalveluja koskevien lakien muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi ja asetusluonnoksessa, esitetyt muutokset tarkentavat ja selkiyttävät lain soveltamista.

Linturi-Sahlman Sari
Kangasniemen kunta

Vartiainen Helena

Asia: VN/10847/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työttömyysturvaa ja julkisia työvoima- ja yrityspalveluja koskevien lakien muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

1) Lausuttavaa luonnoksen työttömyysturvalakia koskevista muutosesityksistä?

Esitetyn muutoksen mukaisesti työttömyysetuuden vastikkeellisuus toteutuisi työttömyysturvalaissa tarkoitettulla tavalla. Julkisesta työvoima- ja yri-tyspalvelusta annetun lain 2 luvun 7 §:n mukainen palkkatuetussa työssä olevalle työnhakijalle järjestettävä työnhakukeskustelu kuukautta ennen palkkatukijakson päättymistä sekä työnhakukeskustelussa laadittava työllistymissuunnitelma, johon mainitun lain 3 luvun 5 §:n mukaan sisältyy määrällisen työhaku velvollisuuden asettaminen, on tarkoituksen mukainen. Lähtökohtaisesti palkkatukijakson tavoitteena on parantaa työnhakijan mahdollisuuksiaan työllistyä, jolloin työnhakuvelvoitteen asettaminen kuukautta ennen palkkatuetun työn päätyttyä edistää palkkatukijakson tavoitteellista toteutumista.

Esitys työttömyysturvalain 10 luvun 2 ja 4 §:n otsikkoa ja 1 momenttia muuttamista koskien on perusteltu ja selkeyttää säännöksen soveltamista.

2) Lausuttavaa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettua lakia koskevista muutosesityksistä?

Esitys työttömän määritelmän tarkentamisesta on perusteltu.

Esitys työhakuvelvollisuuden asettamatta jättämistä koskevasta muutoksesta kuukautta ennen opintojen alkua on perusteltu työhakuvelvollisuuteen mahdollisesti tulevien sattumanvaraisten katkosten johdosta ja yhdenjaksoisen työhakuvelvollisuuden varmistamiseksi.

Luonnoksessa esitetyt perustelut muutoksen tarkoituksenmukaisuudesta ovat saivartelua. Huomio perusteluissa kiinnittyy mm. perusteluun siitä, että opiskelun aikaisen toimeentulon turvaaminen työttömyysetuudella tai opiskelumahdollisuuden järjestäminen työvoimakoulutuksena ei välttämättä ole edes tarkoituksenmukaista, jos työnhakija työllistyy muutenkin. Erityisesti kohtaannon ongelmien näkökulmasta perustelu ei ole tarkoituksen mukainen ja on ristiriidassa työnhakijan koulutukseen sitouttamisen näkökulmasta.

6) Lausuttavaa työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettua lakia koskevista muutoksista?

Esitys on perusteltu ja tarkoitettu tilapäiseksi toimeksi, jolla estetään työnhakijan työttömyysturvasian käsittelyn pitkittymistä.

7) Työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettu laki; kohdennettu kysymys kokeilussa mukana oleville kunnille:

Onko laissa säädettyä työttömän määritelmää tulkittu säännöksen sanamuodon mukaisesti vai esitysluonnoksessa oletuksena olevalla tavalla siten, että työttömyysturvalain 2 luvun 10 a §:n perusteella sivutoimisesti opiskelevaa on pidetty työttömänä? Onko määritelmäsäännöksen muutokselle näkemyksenne mukaan tarpeen esittää takautuvaa soveltamista (kts. lain voimaantulo- ja siirtymäsäännös)?

Laissa säädettyä työttömän määritelmää on tulkittu säännöksen esitysluonnoksessa oletuksena olevalla tavalla siten, että sivutoimisesti opiskelevaa on pidetty työttömänä. Emme näe tarvetta esittää takautuvaa soveltamista.

kunta Teuvan
Teuvan kunta

Asia: VN/10847/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työttömyysturvaa ja julkisia työvoima- ja yrityspalveluja koskevien lakien muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

1) Lausuttavaa luonnoksen työttömyysturvalakia koskevista muutosesityksistä?

Esitetyn muutoksen mukaisesti työttömyysetuuden vastikkeellisuus toteutuisi työttömyysturvalaissa tarkoitetulla tavalla. Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 2 luvun 7 §:n mukainen palkkatuetussa työssä olevalle työnhakijalle järjestettävä työnhakukeskustelu kuukautta ennen palkkatukijakson päättymistä sekä työnhakukeskustelussa laadittava työllistymissuunnitelma, johon mainitun lain 3 luvun 5 §:n mukaan sisältyy määrällisen työhaku velvollisuuden asettaminen, on tarkoituksen mukainen. Lähtökohtaisesti palkkatukijakson tavoitteena on parantaa työnhakijan mahdollisuuksiaan työllistyä, jolloin työnhakuvelvoitteen asettaminen kuukautta ennen palkkatuetun työn päätyttyä edistää palkkatukijakson tavoitteellista toteutumista.

Esitys työttömyysturvalain 10 luvun 2 ja 4 §:n otsikkoa ja 1 momenttia muuttamista koskien on perusteltu ja selkeyttää säännöksen soveltamista.

2) Lausuttavaa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettua lakia koskevista muutosesityksistä?

Esitys työttömän määritelmän tarkentamisesta on perusteltu.

Esitys työhakuvelvollisuuden asettamatta jättämistä koskevasta muutoksesta kuukautta ennen opintojen alkua on perusteltu työhakuvelvollisuuteen mahdollisesti tulevien sattumanvaraisten katkosten johdosta ja yhdenjaksoisen työhakuvelvollisuuden varmistamiseksi.

Luonnoksessa esitetyt perustelut muutoksen tarkoituksenmukaisuudesta ovat saivartelua. Huomio perusteluissa kiinnittyy mm. perusteluun siitä, että opiskelun aikaisen toimeentulon turvaaminen työttömyysetuudella tai opiskelumahdollisuuden järjestäminen työvoimakoulutuksena ei välttämättä ole edes tarkoituksenmukaista, jos työnhakija työllistyy muutenkin. Erityisesti kohtaannon ongelmien näkökulmasta perustelu ei ole tarkoituksen mukainen ja on ristiriidassa työnhakijan koulutukseen sitouttamisen näkökulmasta.

6) Lausuttavaa työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettua lakia koskevista muutoksista?

Esitys on perusteltu ja tarkoitettu tilapäiseksi toimeksi, jolla estetään työnhakijan työttömyysturvan asian käsittelyn pitkittymistä.

7) Työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettu laki; kohdennettu kysymys kokeilussa mukana oleville kunnille:

Onko laissa säädettyä työttömän määritelmää tulkittu säännöksen sanamuodon mukaisesti vai esitysluonnoksessa oletuksena olevalla tavalla siten, että työttömyysturvalain 2 luvun 10 a §:n perusteella sivutoimisesti opiskelevaa on pidetty työttömänä? Onko määritelmäsäännöksen muutokselle näkemyksenne mukaan tarpeen esittää takautuvaa soveltamista (kts. lain voimaantulo- ja siirtymäsäännös)?

Laissa säädettyä työttömän määritelmää on tulkittu säännöksen esitysluonnoksessa oletuksena olevalla tavalla siten, että sivutoimisesti opiskelevaa on pidetty työttömänä. Emme näe tarvetta esittää takautuvaa soveltamista.

Kaappola Päivi
Kauhajoen kaupunki

Asia: VN/10847/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työttömyysturvaa ja julkisia työvoima- ja yrityspalveluja koskevien lakien muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

1) Lausuttavaa luonnoksen työttömyysturvalakia koskevista muutosesityksistä?

Kannatettavaa on, että esityksen mukaisesti työttömyysturvalain 2 a luvun 12 §:n 1 momentin 3 kohtaa muutettaisiin siten, ettei säännöstä sovellettaisi palkkatuetussatyössä oleviin. Tällä hetkellä sääntely on epäloogista ja aiheuttaa mahdollisesti virheellistä soveltamista.

Työttömyysetuuteen työllistymistä edistävien palvelujen ajalta koskevan sääntelyn otsikoiden muuttaminen selkiyttää soveltamiskäytäntöä ja on perusteltua. Tällä hetkellä asia aiheuttaa epäselvyyttä soveltamiskäytännössä.

2) Lausuttavaa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettua lakia koskevista muutosesityksistä?

Esitetyn mukaisesti kannatettavaa on, että työnhakijan velvollisuus antaa tietoja opintojen etenemisestä sanamuotoa laajennetaan niin, että opintojen etenemistä voidaan mahdollisesti seurata viranomaisen harkinnan mukaan muillakin kuin työnhakijan määrääjassa ilmoittamien tietojen perusteella. Asiakkaan edun kannalta on järkevää, että sanamuotoa laajennetaan niin, että viranomainen voi harkintansa mukaan käyttää joustavia ja tarkoituksenmukaisia toimintatapoja.

Työnhakuvelvollisuuden asettamatta jättämistä koskevat muutosesitykset ovat perusteltuja ja selkiyttävät sääntelyä. Työnhakuvelvollisuuden asettamiseen liittyvä harkinta on käytännössä hyvin vaihtelevaa, joten selkeä sääntely työnhakuvelvollisuuden asettamisen osalta olisi hyvin tärkeää asiakkaiden yhdenvertaisen kohtelun kannalta. Yhdenjaksoinen työnhakuvelvollisuus näyttäytyy asiakkaalle loogisena ja ymmärrettävänä. Sääntelyn selkiyttäminen ja tarkoituksenmukaistaminen on myös tarpeen siksi, että mitä selkeämmin ja johdonmukaisemmin työnhakuvelvollisuus asiakkaille näyttäytyy, sitä paremmin he ymmärtävät ja voivat toteuttaa velvollisuutensa työnhakijoina.

Asiakastietojen käsittelyä koskevia muutoksia pidetään kannatettavina.

4) Lausuttavaa työvoimapalveluiden järjestämistä annettua lakia koskevista muutoksista?

Pidetään kannatettavana esitettyjä työvoimapalveluiden järjestämistä annettua lakia koskevia muutoksia.

6) Lausuttavaa työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettua lakia koskevista muutoksista?

Pidetään kannatettava esitettyjä kuntakokeilulain muutoksia.

7) Työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettu laki; kohdennettu kysymys kokeilussa mukana oleville kunnille:

Onko laissa säädettyä työttömän määritelmää tulkittu säännöksen sanamuodon mukaisesti vai esitysluonnoksessa oletuksena olevalla tavalla siten, että työttömyysturvalain 2 luvun 10 a §:n perusteella sivutoimisesti opiskelevaa on pidetty työttömänä? Onko määritelmäsäännöksen muutokselle näkemyksenne mukaan tarpeen esittää takautuvaa soveltamista (kts. lain voimaantulo- ja siirtymäsäännös)?

Säännöstä on tulkittu niin, että työttömyysturvalain 2 luvun 10 a §:n perusteella sivutoimisesti opiskelevaa on pidetty julkisesta työvoima- ja yrityspalveluista annetun lain mukaan työttömänä. Selkeyden vuoksi määritelmäsäännöksen muutoksen takautuva soveltaminen on tarpeen.

8) Lausuttavaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annettua valtioneuvoston asetusta koskevista muutoksista?

Hallinnonalan sääntely ja toimivallan pirstaloituminen aiheuttaa soveltamiskäytännössä epäselvyyttä, joten on selvää, että Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimistoon siirretään ajoittain myös virheellisesti työttömyysturva asioita käsiteltäväksi. Esitetty asetusmuutos on kannatettava, jotta asiakkaan työttömyysturva-asian käsittely ei aiheuttomasti viivästy viranomaisen toiminnan takia. Kannatettavaa, että myös kuntakokeilulakia muutetaan asetusmuutosta vastaavaksi, jotta Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimistolla olisi toimivalta käsitellä myös kokeilukunnista virheellisesti siirtyvät tapaukset. Selkeyden vuoksi kannatettavaa on, että velvollisuus lausunnon antamisesta säilyy kuitenkin sillä työ- ja elinkeinotoimistolla tai kokeilukunnalla, jonka asiakkaana työnhakija on.

Esitetyn mukaan laajennettu toimivalta lakkaisi 31.12.2024. Toivottavaa on, että esitetyn mukainen laajennettu toimivalta pysyisi toistaiseksi voimassa, eikä pelkästään 31.12.2024 saakka. Mikäli esitetyn mukainen laajennettu toimivalta on voimassa määräajan, pidämme tärkeänä, että muilla toimilla on pystytty varmistumaan siitä, ettei asiakkaan työttömyysturva-asioiden käsittely aiheuttomasti viivästy toimivaltaan liittyvän sääntelyn takia.

10) Muuta lausuttavaa?

Kannatetaan yleisesti hallituksen esitystä lainsäädännön muuttamisesta. Kaikki esitetyt muutokset tarkentavat ja selkiyttävät lain soveltamista.

Saarijärvi Jaana
Oulun kaupunki - BusinessOulu Työllisyyspalvelut

Asia: VN/10847/2023

**Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle
työttömyysturvaa ja julkisia työvoima- ja yrityspalveluja koskevien lakien
muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi**

Lausunnonantajan lausunto

1) Lausuttavaa luonnoksen työttömyysturvalakia koskevista muutosesityksistä?

Kaustisen kunnanhallitus toteaa, että työttömyysturvalakiin (1290/2002) esitetyt muutokset selkeyttävät ja tarkentavat työttömyysturvaa ja korjaavat tähänastisessa lainsäädännössä havaittuja virheitä.

Nikander Minna
Kaustisen kunta



Asia: VN/10847/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työttömyysturvaa ja julkisia työvoima- ja yrityspalveluja koskevien lakien muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

1) Lausuttavaa luonnoksen työttömyysturvalakia koskevista muutosesityksistä?

Esitysluonnoksen mukaan työttömyysturvalain 10 luvun 4 §:ssä tuotaisiin aiempaa selvemmin esiin, että pykälää sovelletaan työllistymistä edistävän palvelun jälkeen. Kela kannattaa pykälän tarkentamista, koska toimeenpanossa on ajoittain havaittu epäselvyyttä siitä, ratkeako hakijan etuusoikeus 10 luvun 2 §:n vai 10 luvun 4 §:n perusteella. Epäselvyys on näkynyt työvoimapolitiittisen lausunnon oikeellisuuden selvittelynä Kelan ja TE-hallinnon virkailijoiden kesken ja siten asian käsittelyn pitkittymisenä.

2) Lausuttavaa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettua lakia koskevista muutosesityksistä?

Esitysluonnoksen mukaan julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 13 luvun 2 §:n 1 momentin 8 kohtaan lisättäisiin maininta tilanteista, joissa henkilö ei ole työ- ja elinkeinotoimiston asiakas.

Nykyään TE-toimisto antaa etuuden maksajalle sähköpostitse Wordilla laaditun työvoimapolitiittisen lausunnon tilanteessa, jossa henkilö on hakenut työttömyysetuutta mutta ei ole ilmoittautunut työnhakijaksi TE-toimistoon. Esitysluonnoksen mukaan työvoimapolitiittiset lausunnot voitaisiin jatkossa näissäkin tilanteissa tallentaa TE-hallinnon asiakastietojärjestelmään samalla tavalla kuin muutkin työvoimapolitiittiset lausunnot. Etuuden maksajalle tämä näkyisi siten, että lausunto ei tulisi enää sähköpostitse vaan suoraan TE-hallinnon tietojärjestelmästä. Poikkeusmenettelystä luopuminen selkeyttäisi etuushakemuksen käsittelyprosessia, joten Kela kannattaa ehdotettua muutosta.

6) Lausuttavaa työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettua lakia koskevista muutoksista?

Ks. jäljempänä kohta 8.

8) Lausuttavaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annettua valtioneuvoston asetusta koskevista muutoksista?

Asetusta muutettaisiin siten, että Uudenmaan TE-toimisto voisi käsitellä sille muista TE-toimistosta siirretyn työttömyysturva-asian ja antaa työvoimapolitiittisen lausunnon myös siinä tapauksessa, että siirto on tehty virheellisin perustein. Muutoksen tavoitteena on välttää viivästystä, joka aiheutuu asian palauttamisesta Uudenmaan TE-toimistosta toiseen TE-toimistoon.

Kelassakin on havaittu, että työttömyysturva-asioiden aiheettomasta siirtelystä Uudenmaan TE-toimiston ja muiden TE-toimistojen tai kuntakokeilukuntien välillä aiheutuu toisinaan viivästyksiä työvoimapolitiittisten lausuntojen antamiseen ja sen myötä työttömyysetuushakemuksen käsittelyyn. Sen vuoksi Kela pitää ehdotettua muutosta perusteltuna.

Ristimäki Antti
Kansaneläkelaitos - Etuuksien ja palvelujen suunnitteluyksikkö

Asia: VN/10847/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työttömyysturvaa ja julkisia työvoima- ja yrityspalveluja koskevien lakien muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

1) Lausuttavaa luonnoksen työttömyysturvalakia koskevista muutosesityksistä?

Palkkatuetussa työsuhteessa olevalla työnhakijalle pidetään työnhakukeskustelu kuukautta ennen työsuhteen päättymistä. Työnhakijalle asetetaan tällöin työnhakuvelvollisuus. Nykyinen lainsäädäntö kuitenkin tekee työnhakuvelvollisuudesta merkityksettömän, sillä kokoaikainen työsuhde katsotaan päteväksi syyksi jättää hakematta työtä. Ehdotettu muutos työttömyysturvalain 2a luvun 12 §:ään momenttiin 3 ”työnhakija on työnhakuvelvollisuuden tarkastelujakson aikana työllistynyt yhdenjaksoisesti ja kokoaikaisesti muussa kuin palkkatuetussa työssä vähintään kahden viikon ajan” poistaa palkkatuetun kokoaikatyön pätevistä syistä jättää toteuttamatta työllistymissuunnitelmaa tai sitä korvaavaa suunnitelmaa. Tämä muutos on mielestämme toimiva ja linjassa palkkatuen tarkoituksen kanssa. Jos palkkatuettu kokoaikatyö olisi pätevä syy jättää laiminlyödä työnhakuvelvollisuutta, niin kuukautta ennen palkkatukijakson päättymistä järjestetty työnhakukeskustelu jää tosiasiasa merkityksettömäksi eikä palkkatukityö tällöin edistä työllistymistä avoimille työmarkkinoille.

Toinen selkeytys liittyy korvauksettomaan määräaikaan ja työllistymistä edistäviin palveluihin. Työttömyysturvalain 10 luvun 4 §:ään lisätään täsmennys ”Jos työnhakija on kieltäytynyt tarjotusta työstä ennen työllistymistä edistävän palvelun alkamista ja korvaukseton määräaika alkaa palvelun alkamisen jälkeen, työttömyysetuutta maksetaan palvelun ajalta sen estämättä, mitä 2 a luvun 4 §:ssä säädetään”. Tämä muutos selkeyttää mielestämme lainsäädäntöä. Lyhyissä palveluissa säilyy nykyisessä lainsäädännössä työnhakuvelvollisuus, joten tämä on linjassa uuden lainsäädännön kanssa.

2) Lausuttavaa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettua lakia koskevista muutosesityksistä?

1.1.2023 voimaantulleissa lakimuutoksissa muutettiin työttömän määritelmää. Aiemmin työttömänä pidettiin opiskelijaa, jonka opinnot eivät ole päätoimisia työttömyysturvalain 2 luvun mukaan. Vuodenvaihteen 2023 jälkeen työttömänä pidetään opiskelijaa, jonka opinnot eivät ole päätoimisia 2 luvun 10 §:n mukaisesti. Tässä ei ole otettu huomioon opiskelua koskevia poikkeuksia, jotka on

listattu 2 luvun 10 a §:ssä. Tämän kohdan perusteella sivutoimisena pidetty opiskelija ei ole JTYP-lain mukaan työtön. Muutos ei ole ollut tarkoitettu ja muutosesityksessä korjataan tämä epäjohtamukaisuus. Muutos on mielestämme erittäin aiheellinen ja asettaa työnhakijat tasavertaiseen asemaan.

Toinen esitettävä muutos liittyy työnhakuvelvollisuuden asettamiseen. JTYP-lain 3 luvun 7 §:n mukaan työnhakuvelvollisuutta ei aseteta, jos työttömyys on päättymässä esimerkiksi päätoimisten opintojen alkaessa kuukauden sisällä. Koska omaehtoiset opinnot työttömyysetuudella tuettuna, päätoiminen työttömyysetuudella tuettu omaehtoinen kotoutumiskoulutus sekä työvoimakoulutus ovat päätoimisia opintoja, lakia on tulkittu niin että työnhakuvelvollisuus on jätetty asettamatta tai poistettu kuukautta ennen näiden opintojen alkamista. Muutosesityksen mukaan tämä työnhakuvelvollisuuden asettamatta jättäminen ei ole tarkoituksenmukaista, sillä työnhakija-asiakkaalla voi olla työnhakuvelvollisuus opintojen aikana. Jatkossa työnhakuvelvollisuutta ei poisteta ennen näiden opintojen alkua työnhakija-asiakkaiden tasavertaisuuden nimissä. Mielestämme uudistus selkeyttää työnhakija-asiakkaiden palvelua ja ohjausta, etenkin kun suurella osalla JTYP-lain mukaisissa palveluissa olevilla asiakkailla on työnhakuvelvollisuus. Asiakastyötä tekeviltä työntekijöiltä tämä muutos vaatii jatkossa tarkkuutta sen suhteen, milloin työllistymissuunnitelman päivitetään ja miten työnhakuvelvollisuuden muutokset laitetaan voimaan.

JTYP-lakiin ehdotetaan muutettavaksi myös sanamuotoa työttömyysetuudella tuettujen omaehtoisten opintojen seuranta koskevaan 6 luvun 8§:ään. Muotoilua ”työnhakijan on esitettävä työ- ja elinkeinotoimistolle tarpeellinen selvitys opintojensa etenemisestä” ehdotetaan muutettavaksi muotoon ”(t)yo- ja elinkeinotoimisto voi lisäksi edellyttää, että työnhakija esittää sille tarpeellisen selvityksen opintojen etenemisestä”. Tämä muutos takaa sen, että viranomaisella olisi mahdollisuus oman harkinnan mukaan tarkistaa opintojen etenemistä omassa käytössä olevista tietovarannoistaan. Esityksessä todetaan, että tämä muutos tulisi voimaan myös kuntakokeilussa mukana olevissa kunnissa.

Jyväskylän kaupungilla ei ole ollut käytössä esityksessä mainittua Koski-tietovarantoa, joten asiakastyössä on tähän asti aina seurattu asiakkaan opintojen etenemistä asiakkaan oman ilmoituksen perusteella ja tarvittaessa pyydetty myös asiakkaalta tarvittavia asiakirjoja, joilla voi todentaa opintojen etenemisen. Jos Koski-tietovaranto tulisi käyttöön myös kuntakokeilussa, tällä olisi merkittävät positiiviset vaikutukset. Omavalmentajien työ nopeutuisi huomattavasti, sillä omaehtoisten opintojen etenemisen seuranta työllistää heitä merkittävästi. Työnhakija-asiakkaita tulee usein muistuttaa opintojen etenemisen ilmoittamisesta, olla tarvittaessa yhteydessä asiakkaaseen puuttuvien tai vajaiden tietojen vuoksi, avata selvityspyyntöjä ja toisinaan tehdä päätöksiä opintojen tukemisen lakkauttamiseksi, ellei asiakas ole ilmoittanut opinnoistaan. Nämä toimenpiteet tulee usein tehtäväksi, vaikka itse opinnot etenisivät hyvin, jos työnhakija ei ole huomannut ilmoittaa opintojensa etenemisestä viranomaiselle. Koski-tietovarannon käyttöoikeus poistaisi tämän työmäärän omavalmentajan työpöydältä. Työnhakija-asiakkaan oikeusturvan kannalta uudistus olisi myös hyvä, sillä mahdollisiin opintojen keskeyttämisiin ja etenemättömyyksiin pystyttäisiin puuttumaan ajoissa, jolloin virheellisesti maksettujen etuuksien takaisinperinnän määrä vähenisi.

Lakia ehdotetaan myös muutettavaksi niin, että sellaista henkilöasiakasta, jonka työnhaku ei ole voimassa, koskevat lausunnot voidaan jatkossa kirjata asiakastietojärjestelmään eikä tarvitse enää käyttää yleistä asianhallintajärjestelmää. Tämä muutos on mielestämme tarpeellinen. Lausuntojen

tallentaminen erilliseen asianhallintajärjestelmään vie turhaan resursseja asiakastyöstä, kun taas lausunnon tekeminen asiakastietojärjestelmään on nopea toimi muun työn ohessa.

5) Lausuttavaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annettua lakia koskevista muutoksista?

Muutoksessa on tarkoitus selkeyttää Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimiston toimivaltaa vuorotteluvapaalla olevan asiakkaan yritystoiminnan pää- ja sivutoimisuuden arvioinnissa. Lakiin lisätään täsmennys ” Työ- ja elinkeinotoimistojen tehtävien hoitamisesta useamman kuin yhden työ- ja elinkeinotoimiston toimialueella voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella, kun tehtävät koskevat työttömyysturvalain 1 luvun 4 §:n 3 momentissa tai vuorotteluvapaalaissa tarkoitetun työvoimapolitiittisen lausunnon antamista työttömyysetuuden saamisen edellytyksistä”. Kuntakokeilun työtehtäviin tai asiakaskuntaan tämä muutos ei vaikuta, mutta yleisellä tasolla nopeuttaa ja yksinkertaistaa työnhakija-asiakkaiden etuusasioiden käsittelyä ja on siksi kannatettava.

7) Työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettu laki; kohdennettu kysymys kokeilussa mukana oleville kunnille:

Onko laissa säädettyä työttömän määritelmää tulkittu säännöksen sanamuodon mukaisesti vai esitysluonnoksessa oletuksena olevalla tavalla siten, että työttömyysturvalain 2 luvun 10 a §:n perusteella sivutoimisesti opiskelevaa on pidetty työttömänä? Onko määritelmäsäännöksen muutokselle näkemyksenne mukaan tarpeen esittää takautuvaa soveltamista (kts. lain voimaantulo- ja siirtymäsäännös)?

Työttömyysturvalain 2 luvun 10 a §:ssä määritellään, että työnhakijan opintoja ei pidetä päätoimisina, ”jos opiskeluaikaisen vähintään kuuden kuukauden vakiintuneen työssäolon tai yritystoiminnan harjoittamisen perusteella voidaan katsoa, ettei opiskelu ole esteenä kokoaikaisen työn vastaanottamiselle. Työnhakijan opintoja ei pidetä päätoimisina myöskään, jos opinnot on aloitettu työsuhteen aikana ja työttömyys johtuu lomautuksesta tai irtisanomisesta taloudellisella tai tuotannollisella perusteella.”

Opintoja ei pidetä myöskään päätoimisina 1) jaksojen välisenä aikana, jos opinnot ovat jaksotettuja 2) työnhakija osallistuu työnantajan järjestämään tai hankkimaan koulutukseen, 3) työnhakija osallistuu muutosturvakoulutukseen, 4) kun opinnot ovat osa työllistymistä edistävää palvelua.

Lakia on kokemuksemme mukaan Jyväskylän seudun kuntakokeilun alueella tulkittu enimmäkseen esitysluonnoksessa oletuksena olevalla tavalla, niin että sivutoimisesti opiskelevaa on edellä mainittujen momenttien perusteella pidetty työttömänä. Lakimuutos on ollut vasta muutaman kuukauden voimassa ja ristiriitaisuus ei ole tullut vastaan isossa mittakaavassa kokeilussamme. Mutta jos yksittäisiä tapauksia on tullut, joissa sivutoimisesti opiskelevaa työnhakijaa ei ole pidetty työttömänä. Näkemyksenne mukaan niissä olisi tarpeen esittää takautuvaa soveltamista työnhakija-asiakkaiden tasavertaisen kohtelun vuoksi.

8) Lausuttavaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annettua valtioneuvoston asetusta koskevista muutoksista?

Työllistymistä edistämisen kuntakokeilusta annetun lain 12 a §:ssä on määritelty kuntakokeiluissa annettavat lausunnot. Muut, vaativammat ja harkintaa vaativat lausunnot kuuluvat Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimistolle. Käytännössä on huomattu, että osa Uudellemaalle siirretyistä lausunnoista olisi voitu ratkaista myös kokeilukunnassa. Tämä on johtanut siihen, että lausuntojen antamista on pallotelu edestakaisin Uudeltamaalta kokeilukuntiin ja asiakkaiden etuusasioiden

ratkaisemiseen on tullut viivettä. TEM esittää nyt kokeilulain 12 a §:ään väliaikaista muutosta, jonka myötä Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimistolla olisi mahdollisuus käsitellä mikä tahansa asiakkaan työttömyysturva-asia. Lausunnon antamisen siirtäminen Uudeltamaalta kokeilukuntaan poistuisi tämän myötä. Tämä muutos on mielestämme erittäin tarpeellinen, sillä lausunnon antamisesta käyty keskustelu kuntakokeiluilmoituksin viivästyttää asiakkaan etuutta turhaan. Kun työttömyysturva-asia palautuu lausuttavaksi takaisin kuntaan, vaatii se yleensä omavalmentajalta syventymistä uudelleen tapaukseen, jota on edellisen kerran käsitellyt viikkoja sitten. Toisaalta monesti Uudellemaalle ”tarpeettomasti” ohjatut työttömyysturvaselvitykset vaativat harkintaa, kuten yritystoiminnan alkamisen määrittely ja se, täyttääkö alkanut toiminta ylipäänsä yritystoiminnan kriteerit, jolloin omavalmentajan oma harkintavalta loppuu kesken. Osa työttömyysturva-asioista on siten aina ohjattava Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimistoon ratkaistavaksi, vaikka lopputulos olisikin sellainen lausunto, joka kuuluu kuntakokeilutoimiston toimivaltaan. Etenkin tällaisissa tapauksissa Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimiston mahdollisuus antaa lausunto selkeyttää ja nopeuttaa asiakkaan etuusprosessia.

Työllistymistä edistämisen kuntakokeilusta annetun lain 14 a §:ään 1 momenttiin esitetään myös muutosta, siten että käyttöoikeus monialaisen yhteispalvelun asiakastietojärjestelmään on jatkossa ei vain kunnan palveluksessa työskentelevällä, vaan myös kuntayhtymän palveluksessa työskentelevällä työntekijällä. Muutos on tarpeellinen.

Korhonen Mirva
Jyväskylän kaupunki - Elinkeino- ja työllisyysjaosto

Sosiaali- ja terveysministeriön lausunto asiassa VN/10847/2023, luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle työttömyysturvaa ja julkisia työvoimapalveluita koskevan lainsäädännön muuttamiseksi

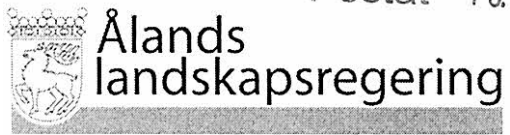
Luonnoksessa hallituksen esitykseksi ehdotetaan muutettavaksi työttömyysturvalakia, julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettua lakia, työvoimapalveluiden järjestämisestä annettua lakia, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annettua lakia ja työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettua lakia. Muutoksilla korjattaisiin, tarkennettaisiin ja selkeytettäisiin eräitä mainittujen lakien säännöksiä niiden soveltamisessa esiin tulleiden havaintojen perusteella.

Pyydettyä lausuntona sosiaali- ja terveysministeriö toteaa pitävänsä esityksessä ehdotettuja teknisluonteisia muutoksia perusteltuina ja lainsäädäntöä selkeyttävinä. Sosiaali- ja terveysministeriöllä ei ole muuta lausuttavaa esitysluonnoksen johdosta.

Kansliapäällikkö Veli-Mikko Niemi

Hallitusneuvos Marjaana Maisonlahti

Postat 13. 06. 2023



Utlåtande om regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om ändring av lagar om utkomstskydd för arbetslösa och om offentlig arbetskrafts- och företagsservice

Begäran om utlåtande

Arbets- och näringsministeriet har begärt utlåtande från landskapsregeringen om ovanstående proposition.

Landskapets behörighet

Landskapet har enligt 18 § 1 punkten i självstyrelselagen lagstiftningsbehörighet i fråga om landskapsregeringen och under denna lydande myndigheter och inrättningar. Till landskapets lagstiftningsbehörighet hör dessutom enligt 18 § 13, 14, 22 och 23 punkterna i självstyrelselagen med vissa undantag rättsområdena socialvård, undervisning, näringsverksamhet samt främjande av sysselsättning. Till rättsområdet undervisning och främjande av sysselsättningen hör enligt motiven till självstyrelselagen även lagstiftningen om yrkesvägledning och arbetsförmedling.

Förslagets innehåll

I propositionen föreslås det ändringar i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012), lagen om ordnande av arbetskraftsservice (380/2023), lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna (897/2009) samt lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen (1269/2020). De ändringar som föreslås i lagarna kan anses vara ringa. Genom ändringarna korrigeras, preciseras och tydliggörs vissa bestämmelser i de nämnda lagarna utifrån iakttagelser som gjorts i samband med tillämpningen av dem.

Ändringarna gäller giltiga orsaker att inte fullfölja en sysselsättningsplan, arbetslöshetsförmåner som betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande service, definitionen av arbetslös, situationer där jobbsökningsskyldighet inte åläggs, paragrafhänvisningen i bestämmelsen som gäller arbetskraftsutbildning, lämnande av uppgifter till arbets- och näringsbyrån om studier som stöds med

arbetslöshetsförmån, behandling av kunduppgifter vid arbets- och näringsbyrån och vid sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen samt behörighet att ge arbetskraftspolitiska utlåtanden som gäller alterneringsledighet.

Lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen föreslås dessutom bli ändrad så att arbets- och näringsbyrån får en mer omfattande behörighet än för närvarande att vid behov ge arbetskraftspolitiska utlåtanden om rätten till arbetslöshetsförmån för en arbetssökande som är kund hos kommunen. Genom denna ändring strävar man efter att behandlingen av en arbetssökandes ärende om utkomstskydd för arbetslösa ska bli smidigare och snabbare.

De föreslagna lagarna och förordningen avses träda i kraft den 1 januari 2024.

Landskapsregeringens utlåtande

Landskapsregeringen understöder genomförande av förslaget i enlighet med det i propositionen presenterade innehållet.

Minister Christian Wikström

Avdelningschef Linnea Johansson

Utlåtande om regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om ändring av lagar om utkomstskydd för arbetslösa och om offentlig arbetskrafts- och företagsservice

Begäran om utlåtande

Arbets- och näringsministeriet har begärt utlåtande från landskapsregeringen om ovanstående proposition.

Landskapets behörighet

Landskapet har enligt 18 § 1 punkten i självstyrelselagen lagstiftningsbehörighet i fråga om landskapsregeringen och under denna lydande myndigheter och inrättningar. Till landskapets lagstiftningsbehörighet hör dessutom enligt 18 § 13, 14, 22 och 23 punkterna i självstyrelselagen med vissa undantag rättsområdena socialvård, undervisning, näringsverksamhet samt främjande av sysselsättning. Till rättsområdet undervisning och främjande av sysselsättningen hör enligt motiven till självstyrelselagen även lagstiftningen om yrkesvägledning och arbetsförmedling.

Förslagets innehåll

I propositionen föreslås det ändringar i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012), lagen om ordnande av arbetskraftsservice (380/2023), lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna (897/2009) samt lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen (1269/2020). De ändringar som föreslås i lagarna kan anses vara ringa. Genom ändringarna korrigeras, preciseras och tydliggörs vissa bestämmelser i de nämnda lagarna utifrån iakttagelser som gjorts i samband med tillämpningen av dem.

Ändringarna gäller giltiga orsaker att inte fullfölja en sysselsättningsplan, arbetslöshetsförmåner som betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande service, definitionen av arbetslös, situationer där jobbsökningsskyldighet inte åläggs, paragrafhänvisningen i bestämmelsen som gäller arbetskraftsutbildning, lämnande av uppgifter till arbets- och näringsbyrån om studier som stöds med arbetslöshetsförmån, behandling av kunduppgifter vid arbets- och näringsbyrån och vid sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen samt behörighet att ge arbetskraftspolitiska utlåtanden som gäller alterneringsledighet.

Lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen föreslås dessutom bli ändrad så att arbets- och näringsbyrån får en mer omfattande behörighet än för närvarande att vid behov ge arbetskraftspolitiska utlåtanden om rätten till arbetslöshetsförmån för en arbetssökande som är kund hos kommunen. Genom denna ändring strävar man efter att behandlingen av en arbetssökandes ärende om utkomstskydd för arbetslösa ska bli smidigare och snabbare.

De föreslagna lagarna och förordningen avses träda i kraft den 1 januari 2024.

Landskapsregeringens utlåtande

Landskapsregeringen understöder genomförande av förslaget i enlighet med det i propositionen presenterade innehållet.

Minister Christian Wikström

Avdelningschef Linnea Johansson

Hej,

AMS finner lagförslaget nödvändigt för att bevara nuläget.

Tomas Lundberg
Myndighetschef